

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. 94

Ljubljana, četrtek 26.8.2004

Cena 660 SIT

ISSN 1318-0576

Leto XIV

DRŽAVNI ZBOR

4203. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ki obsega:

– Zakon o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP (Uradni list RS, št. 21/95 z dne 14. 4. 1995),

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP-A (Uradni list RS, št. 9/01 z dne 9. 2. 2001),

– Zakon o carinskih ukrepih pri kršitvah pravic intelektualne lastnine – ZCUKPIL (Uradni list RS, št. 30/01 z dne 26. 4. 2001) in

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP-B (Uradni list RS, št. 43/04 z dne 26. 4. 2004).

Št. 120-01/94-1/28

Ljubljana, dne 17. junija 2004.

EPA 1352-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

ZAKON O AVTORSKI IN SORODNIH PRAVICAH uradno prečiščeno besedilo (ZASP-UPB1)

Prvo poglavje
SPLOŠNE DOLOČBE

Predmet zakona

1. člen

Ta zakon ureja:

1. pravico avtorjev na njihovih delih s področja književnosti, znanosti in umetnosti (avtorska pravica);

2. pravice izvajalcev, proizvajalcev fonogramov, filmskih producentov, radijskih ali televizijskih (RTV) organizacij, založnikov in izdelovalcev podatkovnih baz (sorodne pravice);

3. individualno in kolektivno upravljanje in uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic.

Javnost

2. člen

Izraza »javen« ali »javnost« po tem zakonu pomenita, da gre za večje število oseb, ki so izven običajnega kroga družine ali kroga osebnih znancev.

Objava in izdaja

3. člen

(1) Objava po tem zakonu pomeni, da je avtorsko delo ali predmet sorodne pravice z dovoljenjem upravičenca postalo dostopno javnosti.

(2) Izdaja po tem zakonu pomeni, da je zadostno število že izdelanih primerkov dela ali predmeta sorodne pravice z dovoljenjem upravičenca ponujenih javnosti ali danih v promet.

Razmerje med avtorsko pravico in sorodnimi pravicami

4. člen

(1) Z varstvom sorodnih pravic po tem zakonu ostane varstvo avtorske pravice neokrnjeno in se ne sme na noben način vanj posegati.

(2) Določbe tega zakona o sestavinah avtorskega dela, soavtorjih, avtorjih združenih del, vsebini materialnih avtorskih pravic in drugih pravic avtorja, razmerju med avtorsko in lastninsko pravico, vsebinskih omejitvah avtorske pravice, začetku in učinku teka rokov pri trajanju avtorske pravice ter avtorski pravici v pravnem prometu (1. in 2. oddelek Tretjega poglavja tega zakona) se smiselno uporabljajo tudi za sorodne pravice, razen če je v Petem poglavju tega zakona določeno drugače.

Drugo poglavje
AVTORSKO MATERIALNO PRAVO

1. oddelek
AVTORSKO DELO

Varovana dela

5. člen

(1) Avtorska dela so individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so na kakršenkoli način izražene, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za avtorska dela veljajo zlasti:

1. govorna dela, kot npr. govori, pridige, predavanja;

2. pisana dela, kot npr. leposlovna dela, članki, priročniki, študije ter računalniški programi;

3. glasbena dela z besedilom ali brez besedila;
4. gledališka, gledališko-glasbena in lutkovna dela;
5. koreografska in pantomimska dela;
6. fotografska dela in dela, narejena po postopku, podobnem fotografiranju;
7. avdiovizualna dela;
8. likovna dela, kot npr. slike, grafike in kipi;
9. arhitekturna dela, kot npr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture;
10. dela uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
11. kartografska dela;
12. predstavitve znanstvene, izobraževalne ali tehnične narave (tehnične risbe, načrti, skice, tabele, izvedenska mnenja, plastične predstavitve in druga dela enake narave).

Sestavine avtorskega dela

6. člen

(1) Osnutek, sestavni deli in naslov avtorskega dela, ki so sami po sebi individualne intelektualne stvaritve, uživajo enako varstvo kot samo delo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek ni dovoljeno jemati za naslov avtorskega dela naslova, ki je bil že uporabljen za kakšno avtorsko delo enake vrste, če bi tak naslov ustvaril ali utegnil ustvariti zmedo glede izvora dela.

Predelave avtorskih del

7. člen

(1) Prevodi, priredbe, aranžmaji, spremembe in druge predelave prvotnega avtorskega dela ali drugega gradiva, ki so individualna intelektualna stvaritev, so samostojna avtorska dela.

(2) S predelavo iz prejšnjega odstavka ne smejo biti prizadete pravice avtorja prvotnega dela.

Zbirke

8. člen

(1) Zbirke avtorskih del ali drugega gradiva, kot so enciklopedije, antologije, baze podatkov, zbirke dokumentov ipd., ki so po izbiri, uskladitvi ali razporeditvi vsebine individualne intelektualne stvaritve, so samostojna avtorska dela.

(2) Z uvrstitvijo prvotnih del v zbirko ne smejo biti prizadete pravice avtorjev teh del; z uvrstitvijo prvotnega gradiva v zbirko to gradivo ne postane varovano delo.

(3) Baze podatkov iz prvega odstavka tega člena so zbirke neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva v kakršnikoli obliki, ki je sistematično ali metodično urejeno in posamično dostopno z elektronskimi ali drugimi sredstvi.

(4) Varstvo po tem členu ne velja za računalniške programe, uporabljene za izdelavo ali delovanje elektronskih baz podatkov.

Nevarovane stvaritve

9. člen

(1) Avtorskoppravno niso varovane:

1. ideje, načela, odkritja;
2. uradna besedila z zakonodajnega, upravnega in sodnega področja;
3. ljudske književne in umetniške stvaritve.

(2) Prevodi besedil iz 2. točke prejšnjega odstavka so avtorskoppravno varovani, razen če so objavljeni kot uradna besedila.

2. oddelek
AVTOR

Fizična oseba

10. člen

Avtor je fizična oseba, ki je ustvarila avtorsko delo.

Domneva avtorstva

11. člen

(1) Za avtorja velja tisti, katerega ime, psevdonom ali znak je na običajen način naveden na delu ali pri objavi dela, dokler se ne dokaže nasprotno.

(2) Če avtor ni znan po prejšnjem odstavku, se šteje, da je upravičen do uveljavljanja avtorskih pravic tisti, ki delo izda. Če tudi ta ni naveden, je upravičen tisti, ki je delo objavil.

(3) Prejšnji odstavek neha veljati, ko se ugotovi avtor. Upravičenec iz prejšnjega odstavka mora koristiti iz avtorskih pravic prenesti na avtorja, če ni s pogodbo drugače določeno.

Soavtorji

12. člen

(1) Če je avtorsko delo, ki je bilo ustvarjeno v sodelovanju dveh ali več oseb, nedeljiva celota, pripada vsem soavtorjem nedeljiva avtorska pravica na tem delu.

(2) Odločanje o uporabi takega dela pripada nerazdelno vsem soavtorjem, pri čemer posamezni soavtor tega ne sme preprečiti v nasprotju z načelom vestnosti in poštenja.

(3) Deleži posameznih soavtorjev se določijo v sorazmerju z dejanskim prispevkom vsakega izmed njih k ustvaritvi avtorskega dela, če niso njihova medsebojna razmerja s pogodbo drugače določena.

Avtorji združenih del

13. člen

Določbe prejšnjega člena se smiselno uporabljajo tudi, kadar več avtorjev združi svoja dela zaradi skupne uporabe.

3. oddelek
AVTORSKA PRAVICA1. pododdelek
SPLOŠNO

Izvor pravice

14. člen

Avtorska pravica pripada avtorju na podlagi same stvaritve dela.

Vsebina avtorske pravice

15. člen

Avtorska pravica je enovita pravica na avtorskem delu, iz katere izvirajo izključna osebna upravičenja (moralne avtorske pravice), izključna premoženjska upravičenja (materialne avtorske pravice) in druga upravičenja avtorja (druge pravice avtorja).

2. pododdelek MORALNE AVTORSKE PRAVICE

Vsebina

16. člen

Moralne avtorske pravice varujejo avtorja glede njegovih duhovnih in osebnih vezi do dela.

Pravica prve objave

17. člen

Avtor ima izključno pravico odločiti, ali, kdaj in kako bo njegovo delo prvič objavljeno.

Pravica priznanja avtorstva

18. člen

(1) Avtor ima izključno pravico do priznanja avtorstva na svojem delu.

(2) Avtor lahko določi, ali naj se pri objavi dela navede njegovo avtorstvo in s kakšno oznako.

Pravica spoštovanja dela

19. člen

Avtor ima izključno pravico, da se upre skazitvi in vsakemu drugemu posegu v svoje delo ali vsaki uporabi svojega dela, če bi ti posegi ali ta uporaba lahko okrnili njegovo osebnost.

Pravica skesanja

20. člen

(1) Avtor ima izključno pravico, da do imetnika materialne avtorske pravice slednjo prekliče, če ima za to resne moralne razloge in če predhodno imetniku povrne škodo, ki mu s tem nastane.

(2) Z uveljavitvijo pravice skesanja materialna avtorska pravica imetnika ugasne.

(3) Avtor mora imetniku povrniti primerno odškodnino. Imetnik mora v treh mesecih od prejema preklica sporočiti avtorju obseg svoje škode. Če tega ne stori, učinkuje pravica skesanja s potekom tega roka.

(4) Če želi avtor kasneje ponovno prenesti materialne avtorske pravice na svojem delu, mora v desetih letih po uveljavitvi pravice skesanja ta prenos prednostno in pod prejšnjimi pogoji ponuditi prvotnemu imetniku.

(5) Določbe tega člena ne veljajo za računalniške programe, avdiovizualna dela in baze podatkov.

3. pododdelek MATERIALNE AVTORSKE PRAVICE

Vsebina

21. člen

(1) Materialne avtorske pravice varujejo premoženjske interese avtorja s tem, da avtor izključno dovoljuje ali prepoveduje uporabo svojega dela in primerkov svojega dela.

(2) Če ni s tem zakonom drugače določeno, je uporaba avtorskega dela dopustna le, če je avtor v skladu s tem zakonom in pod pogoji, ki jih je določil, prenesel ustrezno materialno avtorsko pravico.

Materialne avtorske pravice

22. člen

(1) Uporaba dela v telesni obliki obsega zlasti pravico reproduciranja (23. člen).

(2) Uporaba dela v netelesni obliki (priobčitev javnosti) obsega zlasti naslednje pravice:

1. pravico javnega izvajanja (26. člen);
2. pravico javnega prenašanja (27. člen);
3. pravico javnega predvajanja s fonogrami in videogrami (28. člen);
4. pravico javnega prikazovanja (29. člen);
5. pravico radiodifuznega oddajanja (30. člen);
6. pravico radiodifuzne retransmisije (31. člen);
7. pravico sekundarnega radiodifuznega oddajanja (32. člen);
8. pravico dajanja na voljo javnosti (32.a člen).

(3) Uporaba dela v spremenjeni obliki obsega zlasti naslednje pravice:

1. pravico predelave (33. člen);
2. pravico avdiovizualne priredbe (104. člen).

(4) Uporaba primerkov avtorskega dela obsega naslednji pravici:

1. pravico distribuiranja (24. člen);
2. pravico dajanja v najem (25. člen).

Pravica reproduciranja

23. člen

(1) Pravica reproduciranja je izključna pravica, da se delo fiksira na materialnem nosilcu ali drugem primerku, in sicer neposredno ali posredno, začasno ali trajno, delno ali v celoti ter s kakršnimkoli sredstvom ali v katerikoli obliki.

(2) Delo se reproducira zlasti v obliki grafičnega razmnoževanja, tridimenzionalnega razmnoževanja, zgraditve oziroma izvedbe arhitekturnega objekta, fotografiranja, tonskega ali vizualnega snemanja ter shranitve v elektronski obliki.

Pravica distribuiranja

24. člen

(1) Pravica distribuiranja je izključna pravica, da se izvornik ali primerki dela dajo v promet s prodajo ali drugačno obliko prenosa lastninske pravice ali s tem namenom ponudijo javnosti.

(2) Pravica distribuiranja obsega tudi izključno pravico, da se primerki dela uvozijo v določeno državo zaradi nadaljnega distribuiranja, ne glede na to, če so bili izdelani zakonito ali ne.

Pravica dajanja v najem

25. člen

(1) Pravica dajanja v najem je izključna pravica, da se izvornik ali primerki dela dajejo v rabo za določen čas ter za neposredno ali posredno gospodarsko korist.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za rabo:

1. arhitekturnih objektov;
2. izvornikov ali primerkov del uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
3. izvornikov ali primerkov del zaradi javne priobčitve;
4. zaradi vpogleda na kraju samem;
5. v okviru delovnega razmerja, če je raba namenjena izključno za izpolnjevanje obveznosti iz tega razmerja.

Pravica javnega izvajanja

26. člen

Pravica javnega izvajanja obsega izključne pravice, da se:

1. delo s področja književnosti javno recitira z živo izvedbo (pravica javnega recitiranja);
2. glasbeno delo priobči javnosti z živo izvedbo (pravica javnega glasbenega izvajanja);
3. delo priobči javnosti z odsko uprizoritvijo (pravica javnega uprizorjanja).

Pravica javnega prenašanja

27. člen

Pravica javnega prenašanja je izključna pravica, da se recitacije, izvedbe ali uprizoritve dela prenašajo po zvočniku, zaslonu ali podobni napravi zunaj prvotnega prostora ali kraja.

Pravica javnega predvajanja s fonogrami in videogrami

28. člen

Pravica javnega predvajanja s fonogrami in videogrami je izključna pravica, da se recitacije, izvedbe ali uprizoritve dela, ki so posnete na fonograme ali videograme, priobčijo javnosti.

Pravica javnega prikazovanja

29. člen

Pravica javnega prikazovanja je izključna pravica, da se s tehničnimi sredstvi priobči javnosti avdiovizualno delo ali delo s področij fotografije, likovne umetnosti, arhitekture, urbanizma, uporabne umetnosti, industrijskega oblikovanja, kartografije in predstavitev znanstvene ali tehnične narave.

Pravica radiodifuznega oddajanja

30. člen

(1) Pravica radiodifuznega oddajanja je izključna pravica, da se delo priobči javnosti s pomočjo radijskih ali televizijskih programskih signalov, namenjenih javnosti, in sicer brezžično (vključno s satelitom) ali po žici (vključno s kablom ali mikrovalovnim sistemom).

(2) Priobčitev javnosti po satelitu iz prejšnjega odstavka je podana, kadar se pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije pošiljajo programski signali, namenjeni javnosti, v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.

(3) Če so programski signali kodirani, se šteje, da je prišlo do priobčitve javnosti v smislu prejšnjega odstavka pod pogojem, da so s strani RTV organizacije ali z njenim soglasjem javnosti zagotovljena sredstva za dekodiranje.

Pravica radiodifuzne retransmisije

31. člen

Pravica radiodifuzne retransmisije je izključna pravica, da se sočasno, nespremenjeno in neskrajšano priobči javnosti neko radiodifuzno oddajano delo:

1. če jo vrši druga RTV organizacija od prvotne; ali
2. če gre za prenos po kablom ali mikrovalovnem sistemu, pa gre za več kot 100 kablinskih priključkov ali je delo prvotno oddajano iz druge države (kabelska retransmisija).

Pravica sekundarnega radiodifuznega oddajanja

32. člen

Pravica sekundarnega radiodifuznega oddajanja je izključna pravica, da se priobči javnosti neko radiodifuzno oddajano delo po zvočniku, zaslonu ali podobni napravi.

Pravica dajanja na voljo javnosti

32.a člen

Pravica dajanja na voljo javnosti je izključna pravica, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti.

Pravica predelave

33. člen

(1) Pravica predelave je izključna pravica, da se neko prvotno delo prevede, odrsko priredi, glasbeno aranžira, spremeni ali kako drugače predela.

(2) Pravica iz prejšnjega odstavka se nanaša tudi na primere, ko se prvotno delo v nespremenjeni obliki vključi ali vgradi v novo delo.

(3) Avtor prvotnega dela obdrži izključno pravico do uporabe svojega dela v predelani obliki, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

4. pododdelek

DRUGE PRAVICE AVTORJA

Pravica dostopa in izročitve

34. člen

(1) Avtor ima pravico dostopa k izvirniku ali primerku svojega dela, ki je v posesti drugega, če je to potrebno zaradi uresničevanja pravice reproduciranja ali pravice predelave dela in če to ne nasprotuje posestnikovim upravičenim interesom.

(2) Avtor lahko zahteva od posestnika izročitev izvirnika likovnega ali fotografskega dela zaradi njegovega razstavljanja v Republiki Sloveniji, če za to izkaže močnejši interes.

(3) Izročitev izvirnika po prejšnjem odstavku se lahko pogojuje s položljivo zadostne varščine ali s sklenitvijo zavarovanja v višini tržne vrednosti izvirnika.

(4) Avtor mora poskrbeti za dostop in razstavljanje s čim manj nevšečnostmi za posestnika ter na svoje stroške. V primeru poškodovanja izvirnika ali primerka dela odgovarja avtor ne glede na krivdo.

Sledna pravica

35. člen

(1) Če je izvirnik likovnega dela prodan ali z drugačno obliko prenosa lastninske pravice odplačno odsojen, ima njegov avtor pravico biti o tem obveščen in pravico do nadomestila v obsegu 3% od maloprodajne cene.

(2) Za obveznosti iz prejšnjega odstavka tega člena odgovarja odsvojitelj dela. Če je odsvojitve izvršena preko galerista, organizatorja dražbe ali drugega posrednika, odgovarjajo te osebe solidarno z odsvojiteljem.

(3) Dolžnost obveščanja iz prvega odstavka tega člena se nanaša na navedbo odsojenih izvirnikov, podatke o prodajalcu in maloprodajni ceni ter na dopustitev, da avtor v potrebnem obsegu vpogleda ustrezne knjige ali drugo evidenco zavezanih oseb.

(4) Sledna pravica ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe.

Pravica javnega posojanja

36. člen

(1) Pravica javnega posojanja je pravica do ustreznega nadomestila v skladu z Zakonom o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02 – ZUJIK), kadar se daje izvirnik ali primerki dela v rabo za določen čas, brez neposredne ali posredne gospodarske koristi in če poteka prek organizacije, ki izvaja to dejavnost kot javno službo.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za rabo:

1. izvirnikov ali primerkov knjižničnega gradiva v nacionalni, šolskih in visokošolskih ter specialnih knjižnicah;
2. arhitekturnih objektov;
3. izvirnikov ali primerkov del uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
4. izvirnikov ali primerkov del zaradi javne priobčitve;

5. zaradi vpogleda del na kraju samem v organizaciji ali za posojanje med organizacijami;

6. v okviru delovnega razmerja, če je raba namenjena izključno za izpolnjevanje obveznosti iz tega razmerja.

(3) Javno posojanje izvirkov ali primerkov računalniških programov in baz podatkov je izključna pravica njihovega avtorja.

Pravica do nadomestila

37. člen

(1) Avtor ima pravico do primernega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje svojega dela, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena tega zakona.

(2) Nadomestilo iz prejšnjega odstavka za tonsko in vizualno snemanje se plačuje:

1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za tonsko in vizualno snemanje, in

2. pri prvi prodaji ali uvozu novih praznih nosilcev zvoka ali slike.

(3) Nadomestilo iz prvega odstavka tega člena za fotokopiranje se plačuje:

1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za fotokopiranje, in

2. od fotokopij, narejenih za prodajo, in sicer mesečno glede na njihovo verjetno število.

(4) S fotokopiranjem po tem členu so izenačene druge podobne tehnike reproduciranja, z napravami za tonsko in vizualno snemanje so izenačene druge naprave, ki omogočajo isti učinek.

(5) Pravica nadomestila iz prvega odstavka tega člena ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe.

Zavezanci

38. člen

(1) Zavezanci nadomestila iz prejšnjega člena so: proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Poleg proizvajalcev so solidarno zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

(2) Proizvajalci iz prejšnjega odstavka niso zavezanci nadomestila za tiste naprave oziroma nosilce, ki jih izvažajo.

(3) Zavezanci iz prvega odstavka tega člena morajo na zahtevo kolektivne organizacije sporočiti podatke o vrsti in številu prodanih ali uvoženih naprav in nosilcev iz prejšnjega člena ter podatke o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila.

Višina nadomestila

39. člen

(1) Zneske nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje, ki pripadajo skupno vsem upravičencem po tem zakonu, predpiše Vlada Republike Slovenije.

(2) Zneski iz prejšnjega odstavka se določijo posebej: za vsako napravo za tonsko snemanje in napravo za vizualno snemanje, za vsako napravo za snemanje, pri kateri niso potrebni fonogrami ali videogrami (v dvakratni višini od običajnih), za vsak nosilec zvoka in nosilec slike glede na njun možni snemalni čas, za vsako napravo za fotokopiranje glede na njen učinek (število kopij na minuto) in glede na možnost barvnega fotokopiranja (v dvakratni višini od črno-belega) ter za vsako posamezno fotokopijo, narejeno za prodajo.

(3) Vlada Republike Slovenije občasno usklajuje zneske iz tega člena z gibanjem cen na drobno v Republiki Sloveniji.

5. pododdelek

RAZMERJE MED AVTORSKO IN LASTNINSKO PRAVICO

Splošno

40. člen

Avtorska pravica je neodvisna in skladna z lastninsko pravico ali drugimi pravicami na stvari, na kateri je avtorsko delo vsebovano, če ni z zakonom drugače določeno.

Ločenost pravnega prometa

41. člen

(1) Pravni promet s posamičnimi materialnimi avtorskimi pravicami ali drugimi pravicami avtorja na delu ne vpliva na lastninsko pravico na stvari, na kateri je to delo vsebovano, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(2) Pravni promet z lastninsko pravico na stvari, na kateri je delo vsebovano, ne vpliva na posamične materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja na tem delu, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

Skupno premoženje zakoncev

42. člen

V skupno premoženje zakoncev spadajo samo premoženjske koristi, ki izvirajo iz avtorske pravice.

Izčrpanje pravice distribuiranja

43. člen

S prvo prodajo ali drugačno obliko prenosa lastninske pravice na izvorniku ali primerku dela v Evropski uniji, ki je izvršena po avtorju ali z njegovim dovoljenjem, je pravica distribuiranja za ta izvornik ali primerki za območje Evropske unije izčrpana.

Omejitev pravice predelave

44. člen

(1) Lastnik zgrajenega arhitekturnega objekta lahko to delo prosto predela.

(2) Pri izvajanju določb prejšnjega odstavka mora lastnik upoštevati avtorjevo pravico do spoštovanja dela.

(3) Kadar je bil objekt nagrajen na javnem natečaju, mora lastnik pridobiti soglasje avtorja. Soglasje lastniku ne sme povzročiti nesorazmernih stroškov oziroma znatno podaljšati časa predelave.

Varstvo izvornika dela

45. člen

(1) Če bi moral lastnik izvornika dela glede na okoliščine primera domnevati, da ima avtor upravičen interes za njegovo ohranitev, takega izvornika ne sme uničiti, ne da bi poprej avtorju ponudil njegovo vrnitev proti plačilu vrednosti gradiva.

(2) Če vrnitev ni mogoča, mora lastnik na primeren način omogočiti avtorju izdelavo primerka izvornika.

(3) Pri arhitekturnem objektu ima avtor samo pravico, da delo fotografira in na svoje stroške zahteva izročitev reprodukcij načrtov.

4. oddelek
VSEBINSKE OMEJITVE AVTORSKE PRAVICE

Splošno pravilo

46. člen

Vsebinske omejitve avtorske pravice so dopustne v primerih, ki so določeni v tem oddelku, s tem, da je obseg take uporabe avtorskih del omejen glede na namen, ki ga je treba doseči, da je v skladu z dobrimi običaji, da ne nasprotuje običajni uporabi dela in da ni v nerazumni meri v nasprotju z zakonitimi interesi avtorja.

1. pododdelek
ZAKONITE LICENCE

Pouk, periodika

47. člen

(1) Brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice, vendar ob plačilu primerne nadomestila, je dopustno:

1. reproducirati v čitankah in učbenikih, namenjenih za pouk, dele avtorskih del ter posamična dela s področij fotografije, likovne umetnosti, arhitekture, uporabne umetnosti, industrijskega oblikovanja in kartografije, če gre za že objavljena dela več avtorjev;

2. reproducirati v periodičnem tisku aktualne članke iz takega tiska, v katerih so obravnavana splošna vprašanja, če avtor tega ni izrecno prepovedal.

(2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za javno priobčitev navedenih del.

(3) V primerih iz prejšnjih odstavkov je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Invalidne osebe

47.a člen

Brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice, vendar ob plačilu primerne nadomestila, je v korist invalidnih oseb dopustno reproduciranje in distribuiranje dela, če to delo ni na voljo v zahtevani obliki in je uporaba neposredno povezana z invalidnostjo teh oseb, omejena na njen obseg ter ni namenjena doseganju neposredne ali posredne gospodarske koristi.

2. pododdelek
PROSTA UPORABA

Pravica do obveščeniosti

48. člen

(1) Zaradi pridobitve informacije javnega značaja je prosto:

1. pri obveščanju o dnevnikih dogodkih reproducirati dela, ki se vidijo ali slišijo ob poteku tega dogodka;

2. pripraviti in reproducirati povzetke izdanih časopisnih in podobnih člankov v pregledih tiska;

3. reproducirati javne politične govore in javne govore na obravnavah pred državnimi, cerkvenimi in podobnimi organi;

4. uporabiti dnevne novice in vesti, ki imajo naravo tiskovnega poročila.

(2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za javno priobčitev navedenih del.

(3) V primerih iz prejšnjih odstavkov je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Pouk

49. člen

(1) Za namene pouka je prosto:

1. javno izvajanje objavljenih del v obliki neposrednega pouka;

2. javno izvajanje objavljenih del na brezplačnih šolskih slovesnostih pod pogojem, da izvajalci ne prejmejo plačila;

3. sekundarno radiodifuzno oddajanje RTV šolskih oddaj.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Začasno reproduciranje

49.a člen

Začasno reproduciranje dela je prosto, če je prehodno ali spremljajoče dejanje, ki je sestavni in bistveni del nekega tehničnega postopka ter nima nobenega neodvisnega gospodarskega pomena, njegov edini namen pa je omogočiti, da se delo prenese v omrežju med tretjimi osebami s pomočjo posrednika ali zakonito uporabi.

Privatno in drugo lastno reproduciranje

50. člen

(1) Ob upoštevanju 37. člena tega zakona je reproduciranje že objavljenega dela prosto, če je izvršeno v največ treh primerkih in če so izpolnjeni pogoji iz drugega ali tretjega odstavka tega člena.

(2) Fizična oseba lahko prosto reproducira delo

1. na papirju ali podobnem nosilcu z uporabo fotokopiranja ali druge fotografske tehnike s podobnimi učinki,

2. na katerem koli drugem nosilcu, če to stori za privatno uporabo, če primerki niso izročeni ali priobčeni v javnosti in če pri tem nima namena dosežati neposredne ali posredne gospodarske koristi.

(3) Javni arhivi, javne knjižnice, muzeji ter izobraževalne in znanstvene ustanove lahko za lastne potrebe prosto reproducirajo delo na kateremkoli nosilcu, če to storijo iz lastnega primerka in če pri tem nimajo namena dosežati neposredne ali posredne gospodarske koristi.

(4) Reproduciranje po prejšnjih odstavkih tega člena ni dovoljeno glede pisanih del v obsegu celotne knjige, grafičnih izdaj glasbenih del, elektronskih baz podatkov in računalniških programov ter v obliki izvedbe arhitekturnega objekta, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek je pod pogoji iz prvega odstavka tega člena prosto:

1. reproducirati pisano delo v obsegu celotne knjige, če je njena naklada izčrpana že najmanj dve leti;

2. reproducirati grafično izdajo glasbenega dela z ročnim prepisovanjem.

Citati

51. člen

(1) Navajanje odlomkov objavljenega dela ali posamičnih objavljenih del s področij fotografije, likovne umetnosti, arhitekture, uporabne umetnosti, industrijskega oblikovanja in kartografije je prosto, če je to potrebno z namenom ponašanja, soočenja ali napotitve.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Nebistvena pritiklina

52. člen

Tista objavljena dela, ki so nebistvena pritiklina glede na siceršnjo namembnost nekega predmeta, so pri izkoriščanju tega predmeta v prosti uporabi.

Proste predelave

53. člen

Predelava objavljenega dela je prosta:

1. če gre za privatno ali drugo lastno predelavo, ki ni namenjena in ni dostopna javnosti;
2. če gre za predelavo v parodijo ali karikaturu, če to ne ustvari ali utegne ustvariti zmede glede izvora dela;
3. če gre za predelavo v zvezi z dovoljeno uporabo, ki jo zahteva namen te uporabe;
4. če gre za predelavo v zvezi z dovoljeno uporabo, pa je avtorjevo nasprotovanje predelavi v nasprotju z načelom vestnosti in poštenja.

Baze podatkov

53.a člen

(1) Upravičeni uporabnik objavljene baze podatkov ali njenega primerka lahko prosto reproducira ali predela to bazo, če je to potrebno zaradi dostopa do njene vsebine in običajne uporabe te vsebine. Kadar je uporabnik upravičen samo do dela baze podatkov, velja določba tega člena le za ta del.

(2) Pogodbena določila, ki so v nasprotju s tem členom, so nična.

Javna razstava ali prodaja umetniških del

54. člen

(1) Prireditelj javne razstave ali javne prodaje umetniških del lahko prosto uporabi ta dela v zvezi s tem dogodkom v obsegu, ki je potreben za njegovo promocijo, pod pogojem da tega ne stori z namenom doseganja gospodarske koristi.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Dela na splošno dostopnih krajih

55. člen

(1) Dela, ki so trajno v parkih, na ulicah, na trgih ali na drugih splošno dostopnih krajih, so v prosti uporabi.

(2) Uporaba iz prejšnjega odstavka se ne sme izvršiti v tridimenzionalni obliki ali za isti namen kot prvotno delo ali vršiti za doseganje gospodarske koristi.

(3) V primerih iz prvega odstavka tega člena je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Uradni postopki

56. člen

Uporaba dela je prosta, kadar je to nujno potrebno v posamičnih konkretnih primerih zaradi izvajanja nalog javne varnosti ali zagotovitve izvedbe katerih koli uradnih postopkov, kot so postopki v Državnem zboru Republike Slovenije ali v Državnem svetu Republike Slovenije, sodni, upravni in arbitražni postopki.

Preizkus naprav

57. člen

Obrati in trgovine, ki proizvajajo ali dajejo v promet fonograme ali videograme, naprave za njihovo reproduciranje ali javno priobčitev ter naprave za sprejem oddaj, lahko prosto reproducirajo in javno priobčujejo dela v obsegu, ki je potreben, da se preizkusi njihovo delovanje pri proizvodnji ali pri prodaji.

5. oddelek

ČASOVNE OMEJITVE AVTORSKE PRAVICE

Učinek preteka rokov

58. člen

S pretekom rokov trajanja avtorske pravice, ki so določeni v tem oddelku, avtorsko delo ni več avtorskopravno varovano.

Splošna določba

59. člen

Avtorska pravica traja za avtorjevega življenja in 70 let po njegovi smrti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Soavtorji

60. člen

Kadar je delo ustvarilo več avtorjev, se rok trajanja iz prejšnjega člena računa od smrti soavtorja, ki je umrl zadnji.

Anonimna in psevdonimna dela

61. člen

(1) Avtorska pravica na anonimnih in psevdonimnih delih traja 70 let po zakoniti objavi dela.

(2) Če psevdonim ne dovoljuje nobenega dvoma o tem, kdo je avtor, ali če avtor med rokom iz prejšnjega odstavka odkrije svojo identiteto, velja rok iz 59. člena tega zakona.

Kolektivna dela

62. člen

Avtorska pravica na kolektivnih delih traja 70 let po zakoniti objavi dela.

Poseben rok za določena neobjavljena dela

63. člen

Kadar rok po tem zakonu ne teče od smrti avtorja ali avtorjev in delo ni bilo zakonito objavljeno v 70 letih od njegove stvaritve, preneha avtorska pravica z zadnje navedenim rokom.

Nadaljevana dela

64. člen

Kadar se po tem zakonu rok trajanja računa po dnevu zakonite objave dela in je delo objavljeno v zvezkih, delih, nadaljevanjih, izdajah ali nanizankah, se rok trajanja računa za vsako od teh sestavin posebej.

Zbirke

65. člen

(1) Nebistvene spremembe pri izbiri, uskladitvi ali razporeditvi vsebine zbirke ne podaljšajo trajanja avtorske pravice na zbirki.

(2) Nebistvene spremembe iz prejšnjega odstavka so dodatki, izbrisi ali predrugačenja pri izbiri ali razporeditvi vsebine zbirke, potrebni za nadaljevanje njenega poslovanja na način, kot ga je predvidel njen avtor.

Pravica skesanja

66. člen

Pravica skesanja traja, dokler živi avtor.

Začetek teka rokov

67. člen

Roki iz tega oddelka zakona začnejo teči prvega januarja tistega leta, ki sledi letu njihovega začetnega dogodka.

Tretje poglavje

AVTORSKA PRAVICA V PRAVNEM PROMETU

1. oddelek

SPLOŠNE DOLOČBE

Dedovanje avtorske pravice

68. člen

Avtorska pravica kot celota, razen pravice skesanja, je predmet dedovanja.

Neprenosljivost avtorske pravice kot celote

69. člen

Avtorska pravica kot celota ni prenosljiva.
Prenos posamičnih avtorskih pravic

70. člen

(1) Avtor ne more prenesti na druge osebe moralnih avtorskih pravic.

(2) Avtor lahko s pogodbo ali drugim pravnim poslom prenese na druge osebe posamične materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Izvršba

71. člen

(1) Na avtorsko pravico, na nedokončana dela in na neobjavljene izvornike ni mogoče seči s prisilno izvršbo.

(2) S prisilno izvršbo je mogoče seči samo na premoženjske koristi, ki izvirajo iz avtorske pravice.

Legitimacija

72. člen

Pravice, ki jih ta zakon priznava avtorju, vključno s pravico do uveljavljanja sodnega varstva, pripadajo drugemu imetniku avtorske pravice v obsegu, v katerem so z zakonom ali pravnim poslom prenesene nanj, če ni s tem zakonom drugače določeno.

2. oddelek

SPLOŠNI DEL AVTORSKEGA POGODBENEGA PRAVA

Obseg prenosa

73. člen

Prenos posamičnih materialnih avtorskih pravic ali posamičnih drugih pravic avtorja je lahko vsebinsko, prostorsko ali časovno omejen.

Izključni in neizključni prenos

74. člen

(1) Neizključni prenos upravičuje imetnika, da na dogovorjeni način uporablja delo poleg avtorja ali drugih imetnikov.

(2) Izključni prenos upravičuje imetnika, da na dogovorjeni način uporablja delo ob izključitvi avtorja in vseh drugih oseb.

(3) Neizključni prenos, ki ga je avtor sklenil pred sklenitvijo izključnega prenosa, učinkuje do imetnika izključnih pravic, če ni med avtorjem in imetnikom neizključnih pravic drugače dogovorjeno.

Domneve glede obsega prenosa

75. člen

(1) Če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno se šteje, da je bil dogovorjen neizključni prenos, da velja samo za Republiko Slovenijo in da velja za čas, ki je običajen za to vrsto del.

(2) Če ni določeno, katere posamične pravice ali kakšen obseg določene pravice se prenaša, se šteje, da so prenesene tiste pravice in v takem obsegu, kot je bistven za dosego namena pogodbe.

Pravilo ločenih prenosov

76. člen

(1) Prenos posamične materialne avtorske pravice ali posamične druge pravice avtorja ne vpliva na prenos drugih pravic, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(2) Pri prenosu pravice reproduciranja dela (23. člen) se ne prenese tudi pravica do njegove shranitve v elektronski obliki in pravica do njegovega tonskega ali vizualnega snemanja, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(3) Pri prenosu pravice distribuiranja primerkov dela (24. člen) se ne prenese tudi pravica do njihovega uvoza, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(4) Pri prenosu pravice dajanja v najem (25. člen) fonogramov ali videogramov z avtorskim delom avtor obdrži pravico do primernega nadomestila za vsakokratno dajanje v najem. Tej pravici se avtor ne more odpovedati.

Domneve o skupnem prenosu

77. člen

(1) Pri prenosu pravice reproduciranja dela (23. člen) se šteje, da je bila prenesena tudi pravica distribuiranja (24. člen) primerkov tega dela, razen do njihovega uvoza, če ni s pogodbo drugače določeno.

(2) Pri prenosu pravice radiodifuznega oddajanja dela (30. člen) se šteje, da je bila na RTV organizacijo prenesena tudi pravica

1. do posnetkov dela, če jih posname z lastnimi sredstvi in za lastne oddaje, če jih oddaja le enkrat in če jih najkasneje en mesec po oddajanju zbríše (efemerni posnetki); in

2. do izročitve efemernih posnetkov javnemu arhivu, če imajo izredno dokumentarno vrednost. O tem mora RTV organizacija nemudoma obvestiti avtorja.

Nadaljnji prenos

78. člen

(1) Imetnik, na katerega je bila prenesena materialna avtorska pravica ali druga pravica avtorja, ne more brez dovoljenja avtorja te pravice prenesti naprej na tretje osebe, če ni s pogodbo drugače določeno.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka ni potrebno, če je nadaljnji prenos pravice posledica statusnih sprememb imetnika, njegovega stečaja ali redne likvidacije.

(3) Če je na podlagi zakona ali pogodbe nadaljnji prenos dopusten brez dovoljenja avtorja, odgovarjata prejšnji in novi imetnik solidarno za avtorjeve zahtevke.

Ničnost

79. člen

Nično je določilo, s katerim avtor prenaša na drugo osebo:

1. avtorsko pravico kot celoto;
2. moralne avtorske pravice;
3. materialne avtorske pravice na vseh svojih prihodnjih delih;
4. materialne avtorske pravice za neznane oblike uporabe svojega dela.

80. člen

(1) Pravni posli, s katerimi se prenašajo materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja ali dajejo dovoljenja, morajo biti v pisni obliki, če ni z zakonom drugače določeno.

(2) Ob kršitvi prejšnjega odstavka se sporne ali nejasne določbe posla razlagajo v korist avtorja.

Avtorski honorar in nadomestilo

81. člen

(1) Če avtorski honorar ali nadomestilo ni bilo določeno, se določi po običajnih plačilih za določeno vrsto del, po obsegu in trajanju uporabe ter glede na druge okoliščine primera.

(2) Če se z uporabo avtorskega dela doseže dobiček, ki je očitno v nesorazmerju z dogovorjenim ali določenim honorarjem ali nadomestilom, lahko avtor zahteva spremembo pogodbe tako, da se mu določi pravičnejši delež pri dohodku.

(3) Pravici iz prejšnjega odstavka se avtor ne more odpovedati.

Evidenca dohodka

82. člen

(1) Če je honorar ali nadomestilo dogovorjeno ali določeno v odvisnosti od ustvarjenega dohodka pri uporabi dela, mora uporabnik dela voditi ustrezne knjige ali drugo evidenco, iz katere je mogoče ugotoviti, kakšen dohodek je bil ustvarjen.

(2) Uporabnik dela mora omogočiti avtorju vpogled v evidenco iz prejšnjega odstavka in mu pošiljati ustrezna poročila o ustvarjenem dohodku, oboje v običajnih rokih in v potrebnem obsegu.

Preklic materialne avtorske pravice

83. člen

(1) Avtor lahko prekliče materialno avtorsko pravico, če jo njen izključni imetnik izvršuje v nezadostni meri ali sploh ne in so zaradi tega avtorjevi upravičeni interesi znatno prizadeti. Avtor preklica ne more uveljaviti, če vzroki za neizvrševanje ali nezadostno izvrševanje pretežno izvirajo iz njegove sfere.

(2) Preklica iz prejšnjega odstavka ni mogoče uveljaviti pred potekom dveh let od prenosa materialne avtorske pravice na delu. Pri prispevku za dnevni časopis znaša ta rok tri mesece, za drug periodični tisk pa eno leto.

(3) Avtor lahko uveljavi preklic po tem členu samo, če ponudi imetniku primeren dodatni rok za zadostno izvrševanje pravice.

(4) Z uveljavitvijo preklica materialna avtorska pravica imetnika ugasne.

(5) Avtor se preklicu po tem členu ne more odpovedati.

(6) Če to zahteva pravičnost, mora avtor povrniti imetniku primerno odškodnino.

Kolektivne avtorske pogodbe

84. člen

Organizacije avtorjev posameznih kategorij avtorskih del in uporabniki ali združenja uporabnikov teh del lahko v skladu s tem zakonom:

1. določijo splošne pogoje za uporabo avtorskih del;
2. sklenejo tarifne sporazume.

3. oddelek

POSEBNI DEL AVTORSKEGA POGODBENEGA PRAVA

1. pododdelek
ZALOŽNIŠKA POGODBA

Pojem

85. člen

(1) Z založniško pogodbo se avtor zaveže prenesti na založnika pravico reproduciranja svojega dela v obliki tiskanja in pravico distribuiranja primerkov dela, založnik pa se zaveže, da mu bo za to plačal honorar ter delo reproduciral in distribuiral.

(2) Založniška pogodba glede določenega dela lahko vsebuje tudi dogovor o klubski izdaji, žepni knjigi, periodični izdaji v nadaljevanjih, prenosu pravice prevajanja itd.

Pravice zastopnika

86. člen

Avtorjev zastopnik sme skleniti založniško pogodbo samo za tista dela, ki so izrecno navedena v njegovem pooblastilu.

Vsebina pogodbe

87. člen

(1) Založniška pogodba mora navajati zlasti vrsto prenosa pravic, obseg in trajanje prenosa pravic, območje veljavnosti pravic, rok za izdajo dela in avtorski honorar.

(2) Če je honorar dogovorjen v odstotku od maloprodajne cene prodanih primerkov dela, mora biti v založniški pogodbi določeno njihovo najmanjše število pri prvi izdaji. Ta določba ni potrebna, če pogodba določa najmanjši honorar, ki ga je dolžan založnik plačati ne glede na število prodanih primerkov.

(3) Če je honorar dogovorjen v pavšalnem znesku, mora biti v založniški pogodbi določena skupna naklada. Če ta ni določena in če ne izhaja iz namena pogodbe, splošnih pogojev ali običajev kaj drugega, lahko založnik reproducira in distribuira največ 500 primerkov dela.

Domneva izključnosti prenosa

88. člen

(1) Dokler velja založniška pogodba, avtor ne more prenesti pravice reproduciranja in pravice distribuiranja v istem jeziku drugim osebam, če ni s pogodbo drugače določeno.

(2) Pravico reproduciranja in distribuiranja časniških člankov lahko avtor prenese hkrati več uporabnikom, če ni s pogodbo drugače določeno.

Prednostna pravica založnika

89. člen

(1) Založnik, ki je pridobil pravico do izdaje dela v knjižni obliki, ima med enakimi ponudniki prednostno pravico do izdaje tega dela v elektronski obliki.

(2) Prednostna pravica založnika po prejšnjem odstavku traja tri leta od dogovorjenega roka za izdajo knjižnega dela. Založnik se mora pisno izjaviti o avtorjevi pisni ponudbi v 30 dneh od njenega prejema.

Izboljšave dela

90. člen

Če ni z založniško pogodbo drugače določeno, je založnik dolžan za nove izdaje avtorskega dela omogočiti avtorju, da dela izboljša ali spremeni; pogoj pa je, da to ne pomeni za založnika pretiranih stroškov in ne spreminja narave dela.

Uničenje dela zaradi višje sile

91. člen

(1) Če je delo uničeno zaradi višje sile po izročitvi založniku, ima avtor pravico do honorarja, ki bi mu pripadal, če bi bilo delo izdano.

(2) Če je zaradi višje sile uničena celotna pripravljena izdaja, preden je bila dana v promet, ima založnik pravico pripraviti novo izdajo, avtorju pa pripada honorar samo za uničeno izdajo.

(3) Če je zaradi višje sile uničen del pripravljene izdaje, preden je bil dan v promet, ima založnik pravico, da brez plačila honorarja razmnoži samo toliko primerkov, kolikor jih je bilo uničenih.

Prenehanje pogodbe

92. člen

(1) Založniška pogodba preneha:

1. če avtor umre pred dokončanjem avtorskega dela;
2. če je izčrpana naklada vseh dogovorjenih izdaj;
3. če je potekel rok trajanja pogodbe;
4. v drugih primerih, določenih s pogodbo ali zakonom.

(2) Avtor lahko odstopi od založniške pogodbe, če se založnik potem, ko je izčrpana ena izdaja, ne loti nove dogovorjene izdaje v treh letih od dneva, ko je avtor to zahteval, razen če ni s pogodbo drugače določeno.

(3) Šteje se, da je po prejšnjih odstavkih izdaja izčrpana, če je število neprodanih primerkov manjše od 5% celotne izdaje, v vsakem primeru pa, če je manjše od 100 primerkov.

(4) Če založnik ne izda dela v dogovorjenem roku, lahko avtor odstopi od pogodbe in zahteva odškodnino, poleg tega pa lahko obdrži prejeti honorar oziroma zahteva plačilo dogovorjenega honorarja.

(5) Če rok za izdajo dela ni določen v pogodbi, je založnik dolžan delo izdati v primernem roku, najpozneje pa v enem letu od dneva izročitve dela.

Izjema od obličnosti

93. člen

Določbe tega zakona o pisni obliki avtorskih pogodb ne veljajo za pogodbo o objavi člankov, risb ali zapiskov v časnikih, revijah in drugem periodičnem tisku.

Uničenje primerkov

94. člen

(1) Če namerava založnik v času treh let od dogovorjene izdaje dela, če v pogodbi ni določen daljši rok, neprodane primerke dela prodati kot papir za predelavo, jih je dolžan najprej ponuditi avtorju, da jih odkupi, in sicer po ceni, ki bi jo dobil, če bi jih prodal kot papir za predelavo.

(2) Če avtor ne odkupi ponujenih primerkov dela ali jih odkupi deloma, lahko založnik preostale primerke dela proda kot papir za predelavo.

2. pododdelek
POGODBA O IZVEDBI

Pojem

95. člen

S pogodbo o izvedbi se avtor zaveže prenesti uporabniku pravico javnega recitiranja, javne izvedbe ali javne uprizoritve svojega dela, uporabnik pa se zaveže, da bo avtorju za to plačal honorar ter delo recitiral, izvedel ali uprizoril.

Vsebina pogodbe

96. člen

Pogodba o izvedbi mora navajati zlasti vrsto prenosa pravic, obseg in trajanje prenosa pravic, območje veljavnosti pravic, rok za izvedbo dela in avtorski honorar.

Obveznosti uporabnika

97. člen

Uporabnik je dolžan omogočiti avtorju ogled izvedbe dela, poskrbeti za primerne tehnične pogoje izvedbe ter avtorju poslati spored, druge tiskane publikacije in javne kritike izvedbe, če ni s pogodbo drugače določeno.

Odstop od pogodbe

98. člen

Če uporabnik ne izvede dela v dogovorjenem roku, lahko avtor odstopi od pogodbe in terja odškodnino, poleg tega pa lahko obdrži prejeti honorar oziroma zahteva plačilo dogovorjenega honorarja.

3. pododdelek
POGODBA O NAROČILU AVTORSKEGA DELA

Naročeno avtorsko delo

99. člen

(1) Z avtorsko pogodbo o naročilu dela se avtor zaveže ustvariti določeno delo in ga izročiti naročniku, naročnik pa se zaveže, da mu bo za to plačal honorar.

(2) Naročnik lahko nadzoruje posel in daje navodila, če s tem ne posega v avtorjevo svobodo znanstvenega in umetniškega ustvarjanja.

(3) Avtor obdrži avtorsko pravico na naročenem delu, razen pravice distribuiranja, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(4) Za avtorsko pogodbo o naročilu dela se uporabljajo določbe o podjemniški pogodbi, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Kolektivno avtorsko delo

100. člen

(1) Kolektivno avtorsko delo je delo, ki je ustvarjeno na pobudo in v organizaciji fizične ali pravne osebe (naročnik), ob sodelovanju velikega števila soavtorjev in se objavi ter uporablja pod imenom naročnika (npr. enciklopedije, zborniki).

(2) Za ustvaritev kolektivnega dela se sklone posebna pogodba. Če niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, je ta pogodba nična.

(3) Šteje se, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorjev na kolektivnem delu izključno in nemejeno prenesene na naročnika, če ni s pogodbo drugače določeno.

4. pododdelek
DELOVNO RAZMERJE

Avtorsko delo iz delovnega razmerja

101. člen

(1) Kadar avtorsko delo ustvari delojemalec pri izpolnjevanju svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca (avtorsko delo iz delovnega razmerja), se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem delu izključno prenesene na delodajalca za deset let od dokončanja dela, če ni s pogodbo drugače določeno.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka pripadejo pravice iz prejšnjega odstavka delojemalcu, s tem da delodajalec lahko zahteva njihov ponovni izključni prenos proti plačilu primernega nadomestila.

Posebne pravice

102. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena

1. obdrži delojemalec izključno pravico, da uporablja avtorsko delo iz delovnega razmerja v okviru svojih zbranih del;

2. se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na bazi podatkov in kolektivnem delu izključno in neomejeno prenesene na delodajalca, če ni s pogodbo drugače določeno.

Četrto poglavje
POSEBNE DOLOČBE O AVTORSKIH DELIH1. oddelek
AVDIOVIZUALNA DELA

Pojem

103. člen

Avdiovizualna dela po tem zakonu so kinematografski, televizijski, risani filmi, kratki glasbeni videofilmi, reklamni in dokumentarni filmi ter druga avdiovizualna dela, izražena v obliki zaporedja povezanih gibljivih slik, z zvokom ali brez, ne glede na vrsto nosilca, na katerem so vsebovana.

Pravica avdiovizualne priredbe

104. člen

(1) Pravica avdiovizualne priredbe je izključna pravica, da se prvotno delo predela ali vključi v avdiovizualno delo.

(2) S sklenitvijo pogodbe o avdiovizualni priredbi se šteje, da je avtor prvotnega dela izključno in neomejeno prenesel na filmskega producenta pravico predelave in vključitve prvotnega dela v avdiovizualno delo, svoje materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem avdiovizualnem delu, njegovem prevodu, njegovih avdiovizualnih predelavah ali na fotografijah, nastalih v zvezi s produkcijo avdiovizualnega dela, če ni s pogodbo drugače določeno.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka obdrži avtor prvotnega dela:

1. izključno pravico do nadaljnje predelave avdiovizualnega dela v kakšno drugo umetniško obliko;

2. izključno pravico do nove avdiovizualne priredbe prvotnega dela, vendar po preteku desetih let od sklenitve pogodbe iz prejšnjega odstavka;

3. pravico do primernega nadomestila od filmskega producenta za vsakokratno dajanje v najem videogramov avdiovizualnega dela.

(4) Avtor prvotnega dela se ne more odpovedati pravicam iz prejšnjega odstavka.

Soavtorji avdiovizualnega dela

105. člen

(1) Za soavtorje avdiovizualnega dela veljajo:

1. avtor priredbe,
2. pisec scenarija,
3. avtor dialogov,
4. direktor fotografije,
5. glavni režiser,
6. skladatelj filmske glasbe, ki je posebej ustvarjena za uporabo v tem delu.

(2) Pri avdiovizualnem delu, pri katerem je animacija bistven element, velja za soavtorja takega dela tudi glavni animator.

Avtorji prispevkov k avdiovizualnem delu

106. člen

Animator in skladatelj glasbe, ki ne veljata za soavtorja avdiovizualnega dela po prejšnjem členu, scenograf, kostumograf, slikar mask in montažer imajo avtorske pravice na svojih prispevkih k avdiovizualnem delu (avtorji prispevkov).

Pogodba o filmski produkciji

107. člen

(1) Razmerja filmskega producenta do soavtorjev avdiovizualnega dela in avtorjev prispevkov ter razmerja med samimi avtorji se urejajo s pogodbo o filmski produkciji, ki se v skladu s tem zakonom sklene v pisni obliki.

(2) S sklenitvijo pogodbe o filmski produkciji se šteje, da so soavtorji izključno in neomejeno prenesli na filmskega producenta vse svoje materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na avdiovizualnem delu, njegovem prevodu, njegovih avdiovizualnih predelavah ali pri tem delu nastalih fotografijah, če ni s pogodbo drugače določeno.

(3) S sklenitvijo pogodbe o filmski produkciji se šteje, da so avtorji prispevkov izključno in neomejeno prenesli na filmskega producenta pravico do uporabe svojih prispevkov za dokončanje avdiovizualnega dela.

(4) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov obdržijo:

1. soavtorji izključno pravico do nadaljnje predelave avdiovizualnega dela v kakšno drugo umetniško obliko;
2. avtorji prispevkov pravico, da svoje prispevke k avdiovizualnem delu posebej uporabljajo, če niso s tem prizadete pravice filmskega producenta;
3. soavtorji pravico do primernega nadomestila od filmskega producenta za vsakokratno dajanje v najem videogramov avdiovizualnega dela.

(5) Soavtorji in avtorji prispevkov se ne morejo odpovedati pravicam iz prejšnjega odstavka.

Avtorski honorar

108. člen

(1) Soavtorjem avdiovizualnega dela pripada avtorski honorar ločeno za vsako preneseno materialno avtorsko pravico ali drugo pravico avtorja.

(2) Filmski producent mora najmanj enkrat letno pošiljati soavtorjem avdiovizualnega dela poročilo o ustvarjenem dohodku, in sicer ločeno za vsako dovoljeno vrsto uporabe dela.

Dokončanje avdiovizualnega dela

109. člen

(1) Avdiovizualno delo se šteje za dokončano, ko je v skladu s sporazumom med glavnim režiserjem in filmskim producentom končana prva standardna kopija dela, ki je predmet pogodbe.

(2) Matrica kopije iz prejšnjega odstavka se ne sme uničiti.

(3) Spremembe kopije avdiovizualnega dela iz prvega odstavka tega člena so možne le po predhodnem soglasju glavnega režiserja in filmskega producenta.

(4) Če kateri od soavtorjev ali avtorjev prispevkov noče končati svojega prispevka k avdiovizualnemu delu ali če zaradi višje sile tega ne more storiti, se ne more upreti, da že dani prispevek ne bi bil uporabljen za njegovo dokončanje. Tak avtor uživa za že dani prispevek ustrezne avtorske pravice.

Odstop od pogodbe

110. člen

(1) Če filmski producent ne konča avdiovizualnega dela v petih letih od sklenitve pogodbe o filmski produkciji ali če ne distribuira končanega avdiovizualnega dela v enem letu od njegovega dokončanja, lahko soavtorji odstopijo od pogodbe, razen če je bil dogovorjen kakšen drug rok.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka soavtorji in avtorji prispevkov obdržijo pravico do plačila honorarja.

2. oddelek RAČUNALNIŠKI PROGRAMI

Pojem

111. člen

(1) Računalniški programi po tem zakonu so programi v vsaki izrazni obliki, vključno s pripravljanim gradivom za njihovo izdelavo.

(2) Ideje in načela, ki so osnova nekemu elementu računalniškega programa, vključno s tistimi, ki so osnova njegovim vmesnikom, ne uživajo varstva.

(3) Računalniški programi uživajo varstvo, če so individualna dela v tem smislu, da pomenijo lastno intelektualno stvaritev njihovega avtorja.

Delovno razmerje in avtorska pogodba

112. člen

Kadar računalniški program ustvari delojemalec pri izpolnjevanju svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca, ali ga ustvari avtor po avtorski pogodbi o naročilu, se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem programu izključno in neomejeno prenesene na delodajalca ali naročnika, če ni s pogodbo drugače določeno.

Pravice avtorja

113. člen

(1) Če ni v 114. in 115. členu tega zakona drugače določeno, ima avtor računalniškega programa zlasti izključno pravico do:

1. reproduciranja sestavnih delov ali celotnega računalniškega programa, ne glede na to, ali je začasno ali trajno ter s katerim sredstvom in v kateri obliki. Če je za nalaganje, prikazovanje, izvajanje, prenašanje ali shranjevanje računalniškega programa potrebno njegovo reproduciranje, je za ta ravnanja potrebno dovoljenje avtorja;

2. prevoda, prilagoditve, priredbe ali kakšne drugačne predelave računalniškega programa ter reproduciranja rezultatov teh predelav, vendar brez poseganja v pravice tistega, ki je predelave opravil;

3. distribuiranja izvornika računalniškega programa ali njegovih primerkov v katerikoli obliki, vključno z njegovim dajanjem v najem.

(2) Avtor lahko prenese pravice iz prejšnjega odstavka na tretje osebe tudi z licenčno pogodbo.

Vsebinske omejitve avtorjevih pravic

114. člen

(1) Če ni v pogodbi drugače določeno, lahko zakoniti pridobitelj računalniškega programa izvrši dejanja iz 1. in 2. točke prejšnjega člena, vključno z odpravo napak, brez dovoljenja avtorja, če je to potrebno zaradi uporabe računalniškega programa v skladu z njegovim namenom.

(2) Upravičeni uporabnik računalniškega programa lahko brez dovoljenja avtorja reproducira največ dva varnostna primerka programa, če je to potrebno zaradi njegove uporabe.

(3) Upravičeni uporabnik primerka računalniškega programa lahko brez dovoljenja avtorja opazuje, proučuje ali testira delovanje programa zato, da dožene ideje in načela, ki so osnova kateremukoli elementu programa, če to stori pri njegovem nalaganju, prikazovanju, izvajanju, prenašanju ali shranjevanju, do katerih je upravičen.

(4) Za računalniške programe ne veljajo določbe tega zakona o pravici skesanja (20. člen) ter o privatnem ali drugem lastnem reproduciranju (37. do 39. člen in 50. člen). Računalniških programov ni mogoče javno posojati (36. člen), če ni s pogodbo z avtorjem drugače določeno.

(5) Pogodbena določila, ki so v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom tega člena, so nična.

Dekompiliranje

115. člen

(1) Za reproduciranje kode ali prevod kodne oblike računalniškega programa v smislu 1. in 2. točke 113. člena tega zakona ni potrebno dovoljenje avtorja, če je to nujno potrebno za pridobitev informacij, potrebnih za doseganje interoperabilnosti neodvisno ustvarjenega računalniškega programa z drugimi programi ali s strojno opremo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da ta dejanja izvrši pridobitelj licence ali drugi upravičeni uporabnik ali v njihovem imenu za to pooblaščen oseba;

2. da informacije, potrebne za doseganje interoperabilnosti, niso bile predhodno brez nadaljnega dostopne osebam iz prejšnje točke; in

3. da so ta dejanja omejena zgolj na tiste dele prvotnega programa, ki so potrebni za doseganje interoperabilnosti.

(2) Prepovedano je, da bi se informacije, pridobljene z uporabo prejšnjega odstavka:

1. uporabile za drug namen kot za doseganje interoperabilnosti neodvisno ustvarjenega računalniškega programa;

2. odstopile tretjim osebam, razen kadar bi bilo to potrebno za doseganje interoperabilnosti neodvisno ustvarjenega računalniškega programa; ali

3. uporabile za razvijanje, proizvodnjo ali trženje drugega računalniškega programa, ki je v svojem izrazu bistveno podoben, ali uporabile za katerokoli drugo dejanje, s katerim se krši avtorska pravica.

(3) Določb tega člena ni mogoče razlagati v smeri, po kateri bi ga bilo dopustno uporabiti na način, ki bi v nerazumni meri prizadel avtorjeve zakonite interese ali bi bil v nasprotju z normalno uporabo računalniškega programa.

(4) Pogodbena določila, ki so v nasprotju s tem členom, so nična.

Posebno varstvo

116. člen

Za kršitev avtorske pravice na računalniškem programu se štejeta tudi naslednji dejanja osebe:

1. vsako distribuiranje primerka računalniškega programa, za katerega ve ali bi lahko domnevala, da je nedovoljeni primerki; ali

2. posest primerka računalniškega programa za gospodarske namene, za katerega ve ali bi lahko domnevala, da je nedovoljeni primerek.

Uporaba drugih pravnih ureditev

117. člen

Določbe tega oddelka ne posegajo na veljavnost drugih pravnih ureditev o računalniških programih, kot npr. predpisov o patentu, blagovni znamki, varstvu konkurence, poslovni tajnosti, varstvu polvodnikov in pogodbenih obveznostih.

Peto poglavje SORODNE PRAVICE

1. oddelek PRAVICE IZVAJALCEV

Pojem

118. člen

(1) »Izvajalci« pomenijo igralce, pevce, glasbenike, plesalce in druge osebe, ki igrajo, pojejo, podajajo, deklamirajo, nastopajo, interpretirajo ali drugače izvajajo avtorska ali folklorna dela.

(2) Za izvajalce po prejšnjem odstavku se štejejo tudi režiserji dramskih predstav, dirigenti orkestrov, vodje pevskih zborov, oblikovalci tona ter varietejski in cirkuški umetniki.

Zastopnik skupine izvajalcev

119. člen

(1) Izvajalci, ki sodelujejo pri izvedbi v skupini, kot npr. člani orkestra, zbora, plesnega ali igralskega ansambla ali drugačne skupine, so dolžni pooblastiti enega izmed članov kot svojega zastopnika za dajanje dovoljenj, potrebnih za izvedbo.

(2) Pooblastilo mora biti dano v pisni obliki in je veljavno, če je doseženo soglasje večine vseh izvajalcev, ki so člani ansambla.

(3) Določbe prejšnjih dveh odstavkov ne veljajo za dirigente, soliste in režiserje dramskih predstav.

Moralne pravice izvajalcev

120. člen

(1) Izključna pravica izvajalcev, da se pri objavi izvedbe navede njihovo ime ali kakšna druga njihova oznaka, pripada:

1. pri izvedbah individualnih izvajalcev – tem izvajalcem;

2. pri izvedbah skupin izvajalcev – skupini kot celoti, umetniškim vodjem in solistom.

(2) Izvajalci imajo izključno pravico, da se uprejo skazitvi in vsakemu drugemu posegu v njihovo izvedbo ali vsaki uporabi njihove izvedbe, če bi ta poseg ali ta uporaba lahko okrnila njihovo osebnost.

Materialne pravice izvajalcev

121. člen

Izvajalec ima izključno pravico:

1. snemanja svoje žive izvedbe;

2. reproduciranja fonogramov in videogramov s svojo izvedbo;

3. javnega prenašanja svoje žive izvedbe;

4. radiodifuznega oddajanja svoje žive izvedbe;

5. dajanja na voljo javnosti fonogramov in videogramov s svojo izvedbo;

6. distribuiranja fonogramov in videogramov s svojo izvedbo;

7. dajanja v najem fonogramov in videogramov s svojo izvedbo.

Pravica do nadomestila pri javni priobčitvi fonograma

122. člen

Izvajalec ima pravico do deleža na nadomestilu, ki ga prejme proizvajalec fonograma za javno priobčitev fonograma z njegovo izvedbo.

Pravica do nadomestila

123. člen

Izvajalec ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona.

Domneva prenosa

124. člen

(1) S sklenitvijo pogodbe o filmski produkciji se šteje, da je izvajalec izključno in neomejeno prenesel na filmskega producenta vse svoje materialne pravice na izvedbi, če ni s pogodbo drugače določeno.

(2) Za vsako materialno pravico, ki je bila prenesena po prejšnjem odstavku, ima izvajalec pravico do primernega nadomestila od filmskega producenta.

(3) Izvajalec se ne more odpovedati pravici iz prejšnjega odstavka.

Dokončanje avdiovizualnega dela

125. člen

Če kateri od izvajalcev noče končati svojega prispevka k avdiovizualnemu delu ali če zaradi višje sile tega ne more storiti, se ne more upreti, da že dani prispevek ne bi bil uporabljen za njegovo dokončanje. Tak izvajalec uživa za že dani prispevek ustrezne pravice.

Izvedba iz delovnega razmerja

126. člen

Razmerja glede izvedb, ki jih delojemalec ustvari pri izpolnjevanju svojih delovnih obveznosti ali po navodilih delodajalca (izvedba iz delovnega razmerja), ureja kolektivna ali druga pogodba.

Trajanje pravic

127. člen

Pravice izvajalca trajajo 50 let od datuma izvedbe. Če je bil v tem času posnetek izvedbe zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice izvajalca 50 let od tiste prve izdaje ali tiste prve priobčitve, ki se je pripetila najprej.

2. oddelek

PRAVICE PROIZVAJALCEV FONOGRAMOV

Proizvajalec fonogramov

128. člen

(1) Proizvajalec fonogramov je fizična ali pravna oseba, ki prevzame pobudo in odgovornost za prvi posnetek zvokov neke izvedbe ali drugih zvokov, ali nadomestkov zvokov.

(2) Fonogram pomeni posnetek zvokov neke izvedbe ali drugih zvokov, ali nadomestka zvokov, razen če gre za posnetek, ki je vključen v avdiovizualno delo.

(3) Posnetek pomeni fiksiranje zvokov ali njihovih nadomestkov na nosilec, s katerega se ti lahko zaznajo, reproducirajo ali priobčujejo s pomočjo naprave.

Pravice proizvajalca fonogramov

129. člen

Proizvajalec fonogramov ima izključno pravico:

1. reproduciranja svojih fonogramov;
2. predelave svojih fonogramov;
3. distribuiranja svojih fonogramov;
4. dajanja v najem svojih fonogramov;
5. dajanja na voljo javnosti svojih fonogramov.

Pravica do nadomestila pri javni priobčitvi fonograma

130. člen

(1) Če se fonogram, ki je bil izdan za komercialne namene, ali njegov posnetek uporabi za radiodifuzno oddajanje ali kakšno drugo obliko javne priobčitve, je dolžan uporabnik vsakokrat plačati proizvajalcu fonogramov enkratno primerno nadomestilo.

(2) Polovico nadomestila iz prejšnjega odstavka mora proizvajalec fonogramov izplačati izvajalcem, katerih izvedbe so posnete na uporabljenem fonogramu, če niso s pogodbo med njimi določeni drugačni deleži.

(3) Za namen tega člena se fonogrami, ki so bili dani na voljo javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki ju sami izberejo, štejejo kot fonogrami, ki so bili izdani v komercialne namene.

Pravica do nadomestila

131. člen

Proizvajalec fonogramov ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona.

Trajanje pravic

132. člen

Pravice proizvajalca fonogramov trajajo 50 let, odkar je bil posnetek narejen. Če je bil fonogram v tem času zakonito izdan, trajajo pravice 50 let od take prve izdaje. V primeru, da ni bilo take izdaje, pa je bil fonogram v tem času zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice 50 let od take prve priobčitve javnosti.

3. oddelek

PRAVICE FILMSKIH PRODUCENTOV

Filmski producent

133. člen

Filmski producent je fizična ali pravna oseba, ki v svojem imenu in za svoj ali tuj račun organizira in vodi ustvarjanje avdiovizualnega dela ali zaporedja gibljivih slik ter je odgovorna za njegovo dokončanje.

Pravice filmskega producenta

134. člen

Filmski producent ima izključno pravico:

1. reproduciranja svojih videogramov;
2. distribuiranja svojih videogramov;
3. dajanja v najem svojih videogramov;
4. javnega prikazovanja svojih videogramov;
5. dajanja na voljo javnosti svojih videogramov.

Pravica do nadomestila

135. člen

Filmski producent ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona.

Trajanje pravic

136. člen

Pravice filmskega producenta trajajo 50 let, odkar je bil narejen posnetek. Če je bil v tem času videogram zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice filmskega producenta 50 let od tiste prve izdaje ali tiste prve priobčitve, ki se je pripetila najprej.

4. oddelek

PRAVICE RTV ORGANIZACIJ

Pravice RTV organizacije

137. člen

RTV organizacija ima izključno pravico:

1. radiodifuzne retransmisije svojih oddaj;
2. sekundarnega radiodifuznega oddajanja svojih oddaj, če se izvaja na krajih, ki so dostopni javnosti proti plačilu vstopnine;
3. snemanja svojih oddaj;
4. reproduciranja posnetkov svojih oddaj;
5. distribuiranja posnetkov svojih oddaj;
6. dajanja na voljo javnosti posnetkov svojih oddaj.

Trajanje pravic

138. člen

Pravice RTV organizacij trajajo 50 let od prvega radiodifuznega oddajanja.

5. oddelek

PRAVICE ZALOŽNIKOV

Pravica do nadomestila

139. člen

(1) Založniki imajo pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po tretjem odstavku 37. člena tega zakona.

(2) Pravica iz prejšnjega odstavka traja 50 let od zakonite izdaje dela.

Neobjavljena prosta dela

140. člen

(1) Oseba, ki prvič zakonito izda ali priobči javnosti še neobjavljeno delo, na katerem so avtorske pravice že potekle, uživa varstvo, ki je enako materialnim avtorskim pravicam in drugim pravicam avtorja po tem zakonu.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka trajajo 25 let od prve zakonite izdaje ali priobčitve javnosti dela.

Kritične ali znanstvene izdaje prostih del

141. člen

(1) Oseba, ki pripravi izdajo dela, na katerem so avtorske pravice že potekle in je rezultat znanstvene dejavnosti ter se bistveno razlikuje od znanih izdaj tega dela, uživa varstvo, ki je enako materialnim avtorskim pravicam in drugim pravicam avtorja po tem zakonu.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka trajajo 30 let od prve zakonite izdaje dela.

6. oddelek

PRAVICE IZDELOVALCEV PODATKOVNIH BAZ

Podatkovne baze

141.a člen

(1) Podatkovna baza je zbirka neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva v kakršnikoli obliki, ki je sistematično ali metodično urejeno in posamično dostopno z elektronskimi ali drugimi sredstvi, pri čemer pridobitev, preveritev ali predstavitev njene vsebine zahteva kakovostno ali količinsko znatno naložbo.

(2) Varstvo podatkovne baze ali njene vsebine po tem oddelku je neodvisno od njenega varstva z avtorsko pravico ali drugimi pravicami. Z uvrstitvijo gradiva v podatkovno bazo in z njegovo uporabo ne smejo biti prizadete pravice na tem gradivu.

Predmet varstva

141.b člen

(1) Predmet varstva po tem oddelku obsega:

1. celotno vsebino podatkovne baze,
2. vsak kakovostno ali količinsko znatni del vsebine podatkovne baze,
3. kakovostno ali količinsko neznatne dele vsebine podatkovne baze, kadar se ti uporabljajo ponovljeno in sistematično, pa je to v nasprotju z običajno uporabo te podatkovne baze ali v nerazumni meri prizadane zakonite interese njenega izdelovalca.

(2) Varstvo po tem oddelku ne velja za računalniške programe, uporabljene za izdelavo ali delovanje elektronskih podatkovnih baz.

Pravice izdelovalca podatkovnih baz

141.c člen

Izdelovalec podatkovnih baz ima izključno pravico:

1. reproduciranja svoje podatkovne baze;
2. distribuiranja primerkov svoje podatkovne baze;
3. dajanja v najem primerkov svoje podatkovne baze;
4. dajanja na voljo javnosti svoje podatkovne baze;
5. drugih oblik priobčitve javnosti svoje podatkovne baze.

Pravice in obveznosti upravičenih uporabnikov

141.d člen

(1) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze ali njenega primerka lahko prosto uporablja kakovostno ali količinsko neznatne dele njene vsebine za kakršenkoli namen. Kadar je uporabnik upravičen samo do dela podatkovne baze, velja določba tega člena le za ta del.

(2) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze ali njenega primerka ne sme izvrševati dejanj, ki so v nasprotju z običajno uporabo te podatkovne baze ali ki v nerazumni meri prizadanejo zakonite interese njenega izdelovalca.

(3) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze ali njenega primerka ne sme prizadeti avtorske ali sorodnih pravic na delih ali predmetih, ki so vsebovani v tej bazi.

(4) Pogodbena določila, ki so v nasprotju s tem členom, so nična.

Delovno razmerje in podjemniška pogodba

141.e člen

Kadar podatkovno bazo izdela delojemalec pri izpolnjevanju svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca, ali jo izdela prevzemnik po podjemniški pogodbi, se šteje, da so izključne pravice na tej podatkovni bazi izključno in neomejeno prenesene na delodajalca ali naročnika, če ni s pogodbo drugače določeno.

Trajanje pravic

141.f člen

(1) Pravice izdelovalca podatkovnih baz trajajo 15 let, odkar je bila baza izdelana. Če je bila podatkovna baza v tem času zakonito objavljena, trajajo pravice 15 let od take prve objave.

(2) Vsaka kakovostno ali količinsko znatna sprememba vsebine podatkovne baze, ki ima za posledico kakovostno ali količinsko znatno novo naložbo, povzroči za tako nastalo podatkovno bazo tek novega varstvenega roka. Znatna sprememba vsebine vključuje tudi nabiranje postopnih dopolnitev, izbrisov ali sprememb baze.

Vsebinske omejitve izdelovalčevih pravic

141.g člen

(1) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze lahko prosto uporablja znaten del njene vsebine:

1. v primeru pouka, če so izpolnjeni pogoji iz 49. člena tega zakona;
2. v primeru privatne ali druge lastne uporabe neelektronske podatkovne baze, če so izpolnjeni pogoji iz 50. člena tega zakona.

(2) Uporaba podatkovne baze je prosta, kadar je to nujno potrebno v posamičnih konkretnih primerih zaradi izvajanja nalog javne varnosti ali zagotovitve izvedbe katerih koli uradnih postopkov, kot so postopki v Državnem zboru Republike Slovenije ali v Državnem svetu Republike Slovenije, sodni, upravni in arbitražni postopki.

Šesto poglavje

UPRAVLJANJE IN UVELJAVLJANJE PRAVIC

1. oddelek
SPLOŠNE DOLOČBE

Avtor in zastopnik

142. člen

Avtor lahko upravlja svoje avtorske pravice osebno ali po zastopniku.

Individualno in kolektivno uveljavljanje

143. člen

Avtorske pravice se upravljajo posamično (individualno), to je za vsako posamezno avtorsko delo posebej, ali skupinsko (kolektivno), to je za več avtorskih del več avtorjev hkrati, če ta zakon tako določa.

Vsebina upravljanja po zastopniku

144. člen

(1) Upravljanje avtorskih pravic po zastopniku obsega:

1. zastopanje avtorjev pri njihovih pravnih poslih in razmerjih z uporabniki oziroma naročniki njihovih del, vključno s pobiranjem avtorskih honorarjev ali drugih nadomestil;

2. zastopanje avtorjev v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi zaradi varstva njihovih avtorskih pravic.

(2) Kadar avtor uveljavlja svoje pravice pred sodišči ali drugimi državnimi organi po zastopniku, ki je fizična ali pravna oseba, je tak zastopnik upravičen do plačila za svoje delo in do povračila stroškov v zvezi z opravljenim delom po zastopniški tarifi, če izpolnjuje pogoje za zastopanje pred sodišči ali drugimi državnimi organi oziroma če te pogoje izpolnjuje pooblaščen delavec pravne osebe, ki je zastopnik. Zastopniško tarifo sprejme zastopnik ali združenje zastopnikov v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

Sorodne pravice

145. člen

Določbe tega poglavja, ki se nanašajo na avtorsko pravico, se smiselno uporabljajo za sorodne pravice.

2. oddelek

KOLEKTIVNO UPRAVLJANJE

Dejavnost kolektivnih organizacij

146. člen

(1) Kolektivne organizacije so pravne osebe, ki na podlagi dovoljenja pristojnega organa nepridobitno in kot edino dejavnost, na podlagi pooblastila avtorja oziroma tega zakona v svojem imenu in za račun avtorjev:

1. dovoljujejo uporabo del iz repertoarja varovanih del pod podobnimi pogoji za podobne vrste uporabe;
2. obveščajo uporabnike o višini nadomestil, ki jih predlagajo, in sklepajo z njimi sporazume o pogojih uporabe varovanih del;
3. objavljajo tarife za plačilo nadomestil;
4. sklepajo sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami;
5. nadzorujejo uporabo del iz repertoarja;
6. izterjujejo plačila nadomestil in avtorskih honorarjev;
7. delijo zbrana sredstva imetnikom pravic v skladu z vnaprej določenimi pravili delitve ter
8. uveljavljajo varstvo avtorskih pravic pred sodišči in drugimi državnimi organi, vendar morajo o tako uveljavljenih pravicah predložiti avtorju račun.

(2) Kolektivna organizacija lahko administrativno-tehnične posle v zvezi s kolektivnim upravljanjem avtorskih pravic s pogodbo zaupa drugi kolektivni organizaciji ali gospodarski družbi.

Obvezno kolektivno upravljanje

147. člen

Kolektivno upravljanje avtorskih pravic je dopustno glede že objavljenih avtorskih del in je obvezno v naslednjih primerih:

1. priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (male pravice);
2. odplačna odsvojitve izvernih likovnih del (sledna pravica);
3. reproduciranje avtorskih del za privatno ali lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena tega zakona;
4. kabelska retransmisija avtorskih del, razen pri lastnih oddajanih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic.

Vloga za izdajo dovoljenja

148. člen

Pristojni organ izda dovoljenje iz 146. člena tega zakona na podlagi pisne vloge zainteresirane pravne osebe. Vloga mora imeti naslednje priloge:

1. statut, ki določa organe in njihova pooblastila za izvajanje nalog kolektivne organizacije iz 146. člena tega zakona;
2. navedbo oseb, ki so pooblaščenec zastopati kolektivno organizacijo;
3. izjavo o številu oseb, ki so pooblastile kolektivno organizacijo za upravljanje avtorskih pravic na njihovih delih, združenih v repertoar;
4. oceno gospodarskega pomena teh pravic za učinkovitost upravljanja.

Razlogi za zavrnitev

149. člen

(1) Pristojni organ ne izda dovoljenja, če:

1. statut kolektivne organizacije ni v skladu z določbami tega zakona ali
  2. materialna podlaga kolektivne organizacije ne zagotavlja napovedane učinkovitosti upravljanja avtorskih pravic.
- (2) Pri ugotavljanju materialne podlage kolektivne organizacije iz 2. točke prejšnjega odstavka se upošteva zlasti število avtorjev, ki so pooblastili kolektivno organizacijo za upravljanje njihovih pravic, skupno število njihovih del, obseg uporabe del oziroma možno število uporabnikov, način in sredstva, s katerimi namerava kolektivna organizacija opravljati svojo dejavnost, sposobnost upravljanja pravic tujih imetnikov ter ocena o pričakovanih zbranih nadomestilih in stroških poslovanja.

Izdaja dovoljenja

150. člen

(1) V postopku izdaje dovoljenja se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Zoper odločbo ali sklep pristojnega organa ni dovoljena pritožba, možna pa je tožba v upravnem sporu, o kateri odloča upravno sodišče na svojem sedežu.

(2) Obvestilo o pravnomočni odločbi o dovoljenju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pogodba z avtorjem

151. člen

(1) Kolektivna organizacija lahko upravlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem. Ta vsebuje zlasti avtorjevo pooblastilo za upravljanje njegovih pravic, vrsto del in pravic, ki jih upravlja za avtorja, ter trajanje pogodbe, ki ne sme presegati pet let. Po preteku tega roka se pogodba lahko podaljšuje za nadaljnja petletna obdobja.

(2) Dokler je kolektivno upravljanje avtorskih pravic po zakonu ali nalogu avtorja preneseno na kolektivno organizacijo, avtor ne more osebno upravljalati teh pravic.

(3) Pravice iz 147. člena tega zakona lahko pristojna kolektivna organizacija upravlja brez pogodbe z avtorjem.

(4) Avtorske pravice iz 1. točke 147. člena zakona se izjemoma lahko upravlja individualno, če je na vseh delih, ki so bila izvajana na določeni prireditvi, glavni izvajalec hkrati tudi imetnik teh avtorskih pravic.

Dolžnost sprejema pravic v kolektivno upravljanje

152. člen

Kolektivna organizacija ne sme odkloniti upravljanja avtorskih pravic s področja svoje dejavnosti, če to zahteva avtor, ki je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali ima stalno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji.

Pravila o delitvi prihodka

153. člen

(1) Kolektivna organizacija mora prihodek iz svoje dejavnosti nameniti za avtorske honorarje članov in za pokrivanje stroškov poslovanja, v skladu z letnim načrtom, ki ga sprejme skupščina kolektivne organizacije.

(2) Kolektivna organizacija mora sredstva za avtorske honorarje deliti v skladu s pravili o delitvi.

(3) Načela delitve so določena v statutu kolektivne organizacije in morajo izključevati vsako arbitrarnost.

Poseben primer delitve

154. člen

(1) Nadomestilo, zbrano na podlagi drugega odstavka 37. člena tega zakona, se deli avtorjem v obsegu 40%, izvajalcem v obsegu 30% ter proizvajalcem fonogramov oziroma filmskim producentom v obsegu 30%.

(2) Nadomestilo, zbrano na podlagi tretjega odstavka 37. člena tega zakona, se deli avtorjem v obsegu 50% ter založnikom v obsegu 50%.

Dolžnost obveščanja

155. člen

Kolektivna organizacija je dolžna na pisno zahtevo vsakogar dati podatke, ali upravlja pravice nekega avtorja na določenih delih in pod kakšnimi pogoji.

Skupni sporazumi

156. člen

(1) Kolektivne organizacije sklepajo z reprezentativnimi združenji uporabnikov, ki v skladu z zakonom uporabljajo varovana dela iz repertoarja kolektivnih organizacij, skupne sporazume predvsem o pogojih in načinih uporabe teh del ter višini nadomestil za njihovo uporabo.

(2) Reprezentativna so tista združenja, ki predstavljajo večino uporabnikov na področju dejavnosti, dela dejavnosti ali skupin dejavnosti.

(3) Podlaga za izračun višine nadomestila je denarno ocenjena korist, ki jo pridobi uporabnik iz dejavnosti, v kateri so uporabljena varovana dela iz repertoarja kolektivne organizacije.

(4) Pri določanju višine nadomestila se upošteva pomen varovanega dela za dejavnost uporabnika.

(5) Za oceno denarne koristi se praviloma uporablja ustrezen del prihodka ali stroškov uporabnika pravic, upoštevajoč sporazumno dogovorjene kriterije. Če se korist ne izraža v prihodku, lahko kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov določita druge kriterije.

Tarifa

157. člen

(1) Kolektivna organizacija sprejme tarife za uporabo avtorskih del.

(2) Kolikor so sklenjeni sporazumi iz 156. člena, velja tam dogovorjeno nadomestilo kot tarifa.

(3) Kolektivne organizacije tarife iz prejšnjega odstavka objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

(4) Do podpisa sporazuma kolektivne organizacije lahko zahtevajo nadomestila, ki jih same določijo ob upoštevanju kriterijev iz tretjega, četrtega in petega odstavka prejšnjega člena. Zahteva mora biti obrazložena.

Dolžnost sklepanja pogodb

158. člen

(1) Uporabnik del iz repertoarja kolektivne organizacije lahko kadar koli zahteva sklenitev pogodbe o neizključnem prenosu pravic za uporabo teh del v skladu z veljavno tarifo. Kolektivne organizacije lahko zavrnejo tako zahtevo, če imajo za to objektivni razlog, kot je na primer večkratno neplačevanje nadomestila s strani uporabnika.

(2) Če pogodba o neizključnem prenosu pravic za uporabo varovanih del ni sklenjena, se šteje, da je ustrezna pravica prenesena, če uporabnik položi na račun kolektivne organizacije ali pri sodišču oziroma notarju znesek, ki ga po tarifi zaračunava kolektivna organizacija.

Dolžnost uporabnikov do obveščanja

159. člen

(1) Prireditelji kulturnoumetniških in zabavnih prireditev ter drugi uporabniki varovanih del so v primerih, ko je to potrebno po tem zakonu, dolžni predhodno pridobiti pravice za javno priobčitev varovanih del, v 15 dneh po priobčitvi pa poslati pristojni kolektivni organizaciji sporede vseh uporabljenih del.

(2) Na zahtevo avtorja ali kolektivne organizacije pristojni organ za notranje zadeve prepove prireditev oziroma uporabo varovanega dela, če prireditelj ni predhodno pridobil pravic iz prejšnjega odstavka.

(3) RTV organizacije so dolžne enkrat mesečno predložiti pristojni kolektivni organizaciji sporede oddajanih varovanih del.

(4) Uporabniki varovanih del, ki ta dela uporabljajo na podlagi tega zakona brez neizključnega prenosa ustrezne pravice, so dolžni enkrat mesečno predložiti pristojni kolektivni organizaciji podatke o njihovi uporabi.

(5) Lastnik izvirnikov likovnih del, organizator dražbe ali drug posrednik je dolžan predložiti pristojni kolektivni organizaciji podatke o odsvojenih izvirnikih, prodajalcu in maloprodajni ceni odsvojenih izvirnikov v 30 dneh po opravljeni odsvojitvi.

Nadzor članov

160. člen

(1) Vsak član kolektivne organizacije lahko zahteva, da v roku, določenem v statutu, dobi na vpogled letno finančno poročilo in poročilo njenega nadzornega odbora.

(2) Najmanj deset rednih članov lahko zahteva, da eden ali več neodvisnih izvedencev pregleda poslovanje kolektivne organizacije.

Letno poročilo in revizija

161. člen

(1) Kolektivna organizacija mora za vsako poslovno leto v roku treh mesecev po njegovem zaključku sprejeti oziroma pridobiti:

1. letna poročila organov upravljanja in nadzora o zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih, njihovi delitvi, poslovanju kolektivne organizacije, izvajanju sporazumov iz 156. člena tega zakona ter sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami;

2. poročilo revizijske gospodarske družbe o opravljenem revidiranju računovodskih izkazov ter poslovanju kolektivne organizacije za poslovno leto, skupaj z mnenjem pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja kolektivne organizacije z zakoni in drugimi predpisi;

3. mnenje organov upravljanja in nadzora o poročilu in mnenju iz prejšnje točke;

4. ukrepe, če je pooblaščen revizor ugotovil nepravilnosti v njenem poslovanju;

5. predlog finančnega načrta kolektivne organizacije za naslednje leto, ki vključuje plan stroškov njenega poslovanja.

(2) Določbe tega člena ne vplivajo na obveznosti kolektivne organizacije, ki jih ima glede finančnih poročil in revidiranja po drugih predpisih.

Nadzor pristojnega organa

162. člen

(1) Pristojni organ nadzoruje, ali kolektivna organizacije izvaja naloge v skladu s tem zakonom.

(2) Pristojni organ prekliče izdano dovoljenje, če nastopijo okoliščine, ki bi bile razlog za zavrnitev izdaje dovoljenja, ali če kolektivna organizacija huje ali večkrat krši določbe

tega zakona. V tem primeru pristojni organ kolektivno organizacijo najprej pisno opozori in ji določi rok najmanj 30 dni za odpravo ugotovljenih kršitev. Preklic dovoljenja začne veljati 30. dan po objavi obvestila o preklicu dovoljenja v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Pristojni organ lahko od kolektivne organizacije kadar koli zahteva poročila o poslovnih zadevah kakor tudi vpogled v poslovne knjige in druge poslovne dokumente v potrebnem obsegu na podlagi obrazložene in natančne pisne zahteve za pregled predmeta, določenega v zahtevi.

(4) Kolektivna organizacija je dolžna obveščati pristojni organ o vsaki spremembi oseb, ki so po zakonu in statutu pooblaščenim zastopati organizacijo.

(5) Kolektivna organizacija mora posredovati pristojni organu predvsem:

1. spremembe statuta,
2. skupne sporazume z združenji uporabnikov,
3. tarife in njihove spremembe,
4. sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami,
5. sklepe skupščine kolektivne organizacije,
6. letna poročila in poročilo revizijske gospodarske družbe o opravljeni reviziji poslovanja kolektivne organizacije.

Mediacija

163. člen

(1) Kolektivna organizacija in reprezentativna združenja uporabnikov lahko na podlagi sporazuma o mediaciji predlagajo posredovanje mediatorja:

1. glede sklenitve skupnega sporazuma;
2. glede sklenitve sporazuma o kabelski retransmisiji radiodifuzno oddajanih del;
3. po drugem odstavku 166.c člena tega zakona.

(2) Mediator je neodvisen, nepristranski in ni vezan na nobena navodila.

(3) Mediator stori vse, kar je potrebno, da se stranke pogajajo v dobri veri in da pogajanj ne ovirajo brez utemeljenega razloga.

(4) Mediator lahko strankam predlaga rešitev spora. Šteje se, da je predlog mediatorja sprejet, če stranki v roku treh mesecev od vročitve predloga skleneta skupni sporazum oziroma sporazum o kabelski retransmisiji.

(5) V postopku mediacije je zagotovljena tajnost.

(6) Stranki skupaj izbereta mediatorja s seznama mediatorjev, ki jih določi Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za gospodarstvo.

(7) Pristojni organ zagotavlja mediatorju administrativno pomoč.

(8) Za opravljeno mediacijo mediatorju stranke plačajo nagrado.

(9) Vlada Republike Slovenije z uredbo natančneje predpiše postopek mediacije, stopnjo in vrsto izobrazbe ter druge pogoje, ki jih mora izpolnjevati mediator.

Sedmo poglavje VARSTVO PRAVIC

1. oddelek SPLOŠNE DOLOČBE

Upravičenci

164. člen

(1) Tisti, čigar pravice iz tega zakona so bile kršene (upravičenec), lahko zahteva zoper kršilca (kršilce) varstvo pravic in povrnitev škode po pravilih o povzročitvi škode, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Enako varstvo lahko zahteva upravičenec, kadar grozi dejanska nevarnost, da bodo kršene pravice po tem zakonu.

Solidarnost upravičencev in kršilcev

165. člen

(1) Kadar je več upravičencev neke pravice iz tega zakona, lahko vsak izmed njih zahteva varstvo celotne pravice.

(2) Kadar je več kršilcev neke pravice iz tega zakona, je vsak izmed njih zavezan za celotno kršitev.

Varstvo podatkov za upravljanje pravic

166. člen

(1) Šteje se, da je neka oseba kršila izključne pravice po tem zakonu, kadar nedovoljeno stori katero od naslednjih dejanj, s katerimi povzroči, omogoči, olajša ali prikrije kršitev pravic iz tega zakona:

1. odstranitev ali sprememba kateregakoli elektronskega podatka za upravljanje pravic;

2. reproduciranje, distribuiranje, uvoz zaradi distribuiranja, dajanje v najem ali priobčitev javnosti avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, glede katerega je bil elektronski podatek za upravljanje pravic nedovoljeno odstranjen ali spremenjen.

(2) Podatki za upravljanje pravic iz prejšnjega odstavka pomenijo podatke, ki jih navedejo imetniki pravic o identifikaciji predmeta pravic, avtorju, imetniku pravic, pogojih uporabe ter njim ustrezne številke ali kode, če so navedeni na primerku avtorskega dela oziroma predmeta sorodnih pravic ali se pojavljajo v zvezi z njegovo priobčitvijo javnosti.

Tehnični ukrepi

166.a člen

(1) Šteje se, da je neka oseba kršila izključne pravice po tem zakonu, kadar se izogne dejanskim tehničnim ukrepom za varstvo avtorskih del ali predmetov sorodnih pravic.

(2) Šteje se, da je neka oseba kršila izključne pravice po tem zakonu, kadar proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem ali poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program ali opravi storitve, ki:

1. se promovirajo, oglašujejo ali tržijo z namenom izognitve dejanskim tehničnim ukrepom ali

2. imajo majhen gospodarski pomen ali uporabo za druge namene, kot za izognitev dejanskim tehničnim ukrepom ali

3. so načrtovani, proizvedeni, prirejeni ali izvajani predvsem z namenom omogočanja ali olajšanja izognitve dejanskim tehničnim ukrepom.

(3) »Tehnični ukrepi« po tem členu pomenijo vsako tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program, ki je ob običajnem delovanju namenjen preprečevanju ali oviranju dejanj, ki jih imetnik pravic iz tega zakona ni dovolil. Ti ukrepi se štejejo za »dejanske«, kadar uporabo varovanega dela nadzorujejo imetniki pravic po tem zakonu z nadzorom dostopa ali zaščitnim postopkom, kot so kodiranje, popačenje ali drugo spreminjanje varovanega dela, ali z mehanizmom za nadzor razmnoževanja, ki zagotavlja, da bo namen varstva dosežen.

(4) Ta člen se smiselno uporablja tudi za tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program, s katerim se odstranijo ali spremenijo elektronski podatki za upravljanje pravic (166. člen).

(5) Dejanja iz prejšnjih odstavkov ne pomenijo kršitve, če se izvršijo pri posamičnih konkretnih primerih izvajanja nalog javne varnosti ali zaradi zagotovitve pravilne izvedbe katerih koli uradnih postopkov, kot so postopki v Državnem zboru Republike Slovenije ali v Državnem svetu Republike Slovenije, sodni, upravni in arbitražni postopki.

Dolžnost označevanja

166.b člen

Imetnik pravic ali uvoznik mora jasno in vidno označiti na vsakem primerku avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, izdelanem ali uvoženem za gospodarske namene, uporabo tehničnih ukrepov po tem zakonu in navesti:

1. podatke o tehničnem ukrepu in njegovih učinkih in
2. svojo firmo in kontaktni naslov za zagotovitev učinkovite izvedbe prvega odstavka 166.c člena tega zakona.

Uveljavljanje vsebinskih omejitev pravic

166.c člen

(1) Če imetnik pravic uporablja tehnične ukrepe po tem zakonu, mora osebam, ki imajo zakonit dostop do primerka avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, na njihovo zahtevo v najkrajšem možnem času s spremembo tehničnega ukrepa ali z drugimi sredstvi omogočiti uveljavitev vsebinskih omejitev pravic iz tretjega odstavka tega člena.

(2) Če imetnik pravic ne zagotovi sredstev iz prejšnjega odstavka, lahko osebe, ki uveljavljajo vsebinske omejitve pravic, zahtevajo posredovanje mediatorja.

(3) Ob upoštevanju pogojev iz tega zakona, vključno z morebitnim plačilom nadomestila, se lahko po prvem odstavku tega člena vsebinske omejitve pravic uveljavijo v naslednjih primerih:

1. uporaba v korist invalidnih oseb (47. a člen);
2. uporaba za namene pouka (49. člen);
3. privatno in drugo lastno reproduciranje (50. člen);
4. uradni postopki (56. člen);
5. efemerni posnetki RTV organizacij (drugi odstavek 77. člena).

(4) Prvi, drugi in tretji odstavek tega člena ne veljajo glede tehničnih ukrepov, ki so uporabljeni:

1. za izpolnitev obveznosti imetnika pravic po prvem odstavku tega člena, vključno z izvajanjem ustreznih pogodb, sklenjenih za ta namen,
2. za varovana dela, ki se na podlagi ustrezne pogodbe uporabljajo v smislu 32.a člena tega zakona.

2. oddelek
SODNO VARSTVO

Zahtevki

167. člen

(1) Ob kršitvi izključnih pravic iz tega zakona lahko upravičenec zahteva:

1. da se kršilcu prepovedo priprave za kršitve, samo kršenje in bodoče kršitve (prepovedna ali opustitvena tožba);
2. da kršilec odstrani stanje, ki je nastalo s kršitvijo (odstranitvena tožba);
3. da se uničijo ali predrugačijo protipravni primerki in embalaža dela, izvedbe ali drugih predmetov varstva po tem zakonu;
4. da se uničijo ali predrugačijo matrice, negativni, plošče, kalupi ali druga sredstva, s katerimi je bila storjena kršitev;
5. da se uničijo ali predrugačijo naprave, ki so edino ali pretežno namenjene za kršitev pravic po tem zakonu in so v lasti kršilca;
6. da se sodba objavi na stroške kršilca v javnih glasilih v obsegu in na način, ki ga določi sodišče.

(2) Določbe 2. in 3. točke prejšnjega odstavka ne veljajo za arhitekturne objekte, razen če je uničenje ali predrugačenje objekta glede na okoliščine primera opravičljivo.

(3) Namesto zahtevkov iz 3. ali 4. točke prvega odstavka tega člena lahko upravičenec zahteva, da mu kršilec ali lastnik prepusti primerke ali sredstva iz teh točk za plačilo proizvodnih stroškov.

Civilna kazen

168. člen

(1) Če je bila materialna avtorska pravica ali druga pravica avtorja iz tega zakona kršena namerno ali iz hude malomarnosti, lahko upravičenec zahteva plačilo dogovorjenega ali običajnega honorarja ali nadomestila za tovrstno uporabo, povečanega do 200%, ne glede na to, ali je zaradi kršitve pretrpel kakšno premoženjsko škodo ali ne.

(2) Pri odločanju o zahtevku za plačilo civilne kazni in odmeri njene višine sodišče upošteva vse okoliščine primera, zlasti pa stopnjo krivde kršilca, velikost dogovorjenega ali običajnega honorarja ali nadomestila ter preventivni namen civilne kazni.

(3) Če je premoženjska škoda večja od civilne kazni, ima upravičenec pravico zahtevati razliko do popolne odškodnine.

Denarno zadoščanje za nepremoženjsko škodo

169. člen

Neodvisno od povračila premoženjske škode, pa tudi če premoženjske škode ni, lahko sodišče prisodi avtorju ali izvajalcu pravično denarno odškodnino za pretrpljene duševne bolečine zaradi kršitve njegovih moralnih pravic, če spozna, da okoliščine primera, zlasti pa stopnja bolečin in njihovo trajanje, to opravičujejo.

Začasne odredbe

170. člen

(1) Če upravičenec izkaže za verjetno, da je njegova izključna pravica iz tega zakona kršena, lahko sodišče na njegov predlog izda začasno odredbo v zavarovanje nedernarnih zahtevkov po tem zakonu, zlasti pa:

1. da se zasežejo, izključijo iz prometa in shranijo primerki, sredstva, naprave in z njimi povezane listine;
2. da se prepovejo grozeče kršitve ali nadaljevanje že začelih kršitev;
3. da se izvršijo drugi podobni ukrepi.

(2) Če obstaja utemeljena bojazen, da zavarovanja iz prejšnjega odstavka kasneje ne bo mogoče izvesti, lahko sodišče izda in izvrši odredbe iz prejšnjega odstavka brez poprejšnjega obvestila in zaslišanja nasprotnika.

(3) Postopek z začasnimi odredbami je nujen.

(4) Za postopek za izdajo začasnih odredb se uporabljajo določbe zakona o izvršilnem postopku, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Zavarovanje dokazov

171. člen

(1) Če upravičenec izkaže za verjetno, da je njegova izključna pravica iz tega zakona kršena in da obstaja utemeljena bojazen, da bodo dokazi o tej kršitvi uničeni ali jih kasneje ne bo mogoče izvesti, lahko sodišče na njegov predlog izvede te dokaze brez poprejšnjega obvestila in zaslišanja nasprotnika.

(2) Izvedba dokazov po prejšnjem odstavku lahko obsega ogled (prostorov, poslovne dokumentacije, inventarja, baz podatkov, računalniških pomnilnih enot ali drugih stvari itd.), pregled in izročitev listin, zaslišanje prič, določitev in zaslišanje izvedencev.

(3) Sklep, s katerim je bilo ugodeno predlogu za zavarovanje dokazov, se skupaj s predlogom vroči nasprotniku ob samem izvajanju dokazov, če to ni mogoče, pa takoj, ko je mogoče. Zoper ta sklep ni pritožbe.

(4) Postopek za zavarovanje dokazov je nujen.

(5) Za postopek za zavarovanje dokazov se uporabljajo določbe zakona o pravdnem postopku, če ni s tem zakonom drugače določeno.

3. oddelek
UKREPI ZA ZAGOTOVITEV VARSTVA

Dolžnost obveščanja

172. člen

(1) Upravičenec lahko zahteva od oseb, ki imajo kakršnokoli zvezo s kršitvijo pravic po tem zakonu (proizvajalec, tiskar, uvoznik, dobavitelj ali posestnik primerkov ali sredstev, s katerimi je bila kršena pravica), da mu nemudoma sporoči podatke in predloži listine v zvezi s kršitvijo.

(2) Obveznost iz prejšnjega odstavka ne velja, če so izpolnjeni pogoji, pri katerih lahko priča v pravnem postopku odreče pričanje ali odgovor na posamezna vprašanja.

(3) Če osebe iz prvega odstavka tega člena ne sporočijo podatkov ali predložijo listin, s katerimi razpolagajo, odgovarjajo odškodninsko za škodo, ki nastane zaradi take opustitve.

Carinski ukrepi

173. člen

(prenehal veljati)

Register

174. člen

(1) Zaradi zavarovanja dokazov ali iz drugih razlogov lahko imetniki pravic iz tega zakona vpišejo ali shranijo izvornike ali primerke svojih del, fonograme, videograme ali predmete kake druge svoje pravice v register zavarovanih del pri pristojni organizaciji.

(2) Dokler se ne dokaže nasprotno, se šteje, da ustrezne pravice na registriranih delih obstajajo in da pripadajo tisti osebi, ki je v registru označena kot njen imetnik.

(3) Register iz prvega odstavka tega člena je za določeno vrsto del eden za vso državo, javen in ga vodi organizacija, ki jo za to pooblasti urad.

(4) Če nastane dvom, ali gre za avtorsko delo, daje mnenje organizacija iz prejšnjega odstavka.

(5) Določbe tega člena nimajo vpliva na nastanek in varstvo pravic po tem zakonu.

Znaki o pridržanih izključnih pravicah

175. člen

(1) Izključni imetniki avtorskih pravic iz tega zakona lahko opremijo izvornik ali primerke svojega dela z znakom (c) pred svojim imenom ali firmo in letom prve objave.

(2) Izključni imetniki pravic na fonogramih iz tega zakona lahko opremijo izvornik ali primerke svojega izdanega fonograma ali njihove ovitke z znakom P pred svojim imenom ali firmo in letom prve izdaje.

(3) Dokler se ne dokaže nasprotno, se šteje, da obstajajo izključne pravice na delih oziroma fonogramih, ki so opremljeni z znaki iz tega člena in da pripadajo tisti osebi, ki je ob tem znaku navedena.

(4) Določbe tega člena nimajo vpliva na nastanek in varstvo pravic po tem zakonu.

Osmo poglavje
RAZMERJA S TUJIMI ELEMENTI

Splošno

176. člen

(1) Varstvo po tem zakonu uživajo avtorji in imetniki sorodnih pravic, ki so državljani Republike Slovenije ali držav članic Evropske unije ali imajo stalno prebivališče ali sedež na območju Republike Slovenije.

(2) Druge tuje fizične ali pravne osebe (tujci) uživajo enako varstvo kot osebe iz prejšnjega odstavka, če tako določa mednarodna pogodba ali ta zakon, ali če je podana dejanska vzajemnost.

(3) Ne glede na določbe tega poglavja uživajo tujci varstvo po tem zakonu:

1. glede moralnih pravic – v vsakem primeru;

2. glede sledne pravice in pravice do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje – pod pogojem dejanske vzajemnosti.

(4) Vzajemnost mora dokazati tisti, ki se nanjo sklicuje.

(5) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na države članice Evropske unije, veljajo tudi za države članice Evropskega gospodarskega prostora.

Avtorji

177. člen

(1) Varstvo po tem zakonu uživajo avtorji:

1. ki imajo prebivališče v Republiki Sloveniji;

2. glede tistih del, ki so v Republiki Sloveniji izdana prvič ali pa v 30 dneh od dneva, ko so bila izdana v kakšni drugi državi;

3. glede avdiovizualnih del, katerih producent ima svoj sedež ali prebivališče v Republiki Sloveniji;

4. glede arhitekturnih in likovnih del, ki so kot nepremičnina ali njen trdni sestavni del na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Če je avtorsko delo ustvarilo več avtorjev, uživajo varstvo po tem zakonu vsi, če vsaj en od njih izpolnjuje enega od pogojev iz prejšnjega odstavka.

Izvajalci

178. člen

(1) Varstvo po tem zakonu uživajo izvajalci:

1. ki imajo prebivališče v Republiki Sloveniji;

2. katerih izvedbe potekajo na ozemlju Republike Slovenije;

3. katerih izvedbe so posnete na fonograme, ki uživajo varstvo po tem zakonu;

4. katerih izvedbe so zajete, ne da bi bile posnete na fonograme, v oddajah RTV organizacij, ki uživajo varstvo po tem zakonu.

(2) Če sodeluje pri izvedbi več izvajalcev, uživajo varstvo po tem zakonu vsi, če je vsaj en od njih državljan Republike Slovenije ali ima prebivališče v Republiki Sloveniji.

Proizvajalci fonogramov, filmski producenti in založniki

179. člen

(1) Varstvo po tem zakonu uživajo proizvajalci fonogramov in filmski producenti, katerih fonogram ali videogram je bil prvič posnet v Republiki Sloveniji.

(2) Varstvo po tem zakonu uživajo tudi založniki glede svojih sorodnih pravic, če je njihova izdaja v Republiki Sloveniji izdana prvič ali v 30 dneh od dneva, ko je bila izdana v kakšni drugi državi.

RTV organizacije

180. člen

Varstvo po tem zakonu uživajo RTV organizacije, ki prenašajo svoje oddaje po oddajnikih, ki so na ozemlju Republike Slovenije.

Primerjava rokov trajanja

181. člen

Za tuje imetnike sorodnih pravic, ki uživajo varstvo po tem zakonu, veljajo roki trajanja teh pravic iz tega zakona,

s tem, da potečejo najkasneje na dan, ko poteče varstvo v državi, katere državljanji so ali kjer imajo sedež, in da ne morejo biti daljši od rokov po tem zakonu.

Priobčitev javnosti po satelitu

182. člen

(1) Varstvo po tem zakonu uživajo avtorji in imetniki sorodnih pravic, katerih delo ali predmet sorodnih pravic so priobčeni javnosti po satelitu, če se v Republiki Sloveniji vnesejo pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije ustrezni programski signali v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.

(2) Varstvo po tem zakonu velja tudi, če ni izpolnjen pogoj iz prejšnjega odstavka, pa

1. je v Republiki Sloveniji usmerjevalna postaja, iz katere se prenašajo programski signali, ali

2. ima RTV organizacija, ki je naročila priobčitev javnosti po satelitu, svoj sedež v Republiki Sloveniji.

Apatridi in begunci

183. člen

(1) Avtorji in imetniki sorodnih pravic, ki nimajo državljanstva ali ga ni mogoče ugotoviti, uživajo enako varstvo po tem zakonu kot državljanji Republike Slovenije, če imajo v njej svoje prebivališče.

(2) Če nimajo prebivališča ali ga ni mogoče ugotoviti, uživajo v Republiki Sloveniji enako varstvo kot državljanji Republike Slovenije, če imajo v njej svoje bivališče.

(3) Če nimajo v Republiki Sloveniji niti prebivališča niti bivališča, uživajo v Republiki Sloveniji enako varstvo kot državljanji države, v kateri imajo svoje prebivališče oziroma bivališče.

(4) Določbe tega člena veljajo tudi za avtorje in imetnike sorodnih pravic, ki imajo po mednarodnih pogodbah ali predpisih Republike Slovenije status begunca.

Deveto poglavje KAZENSKÉ DOLOČBE

184. člen

(1) Z globo najmanj 400.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. ki brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem, javno izvede, javno prenese, javno predvaja, javno prikaže, radiodifuzno oddaja, radiodifuzno retransmitira, sekundarno radiodifuzno oddaja, da na voljo javnosti, predela, avdiovizualno priredi ali kako drugače uporabi delo oziroma primerek dela (21. in 22. člen);

2. ki poseduje primerek računalniškega programa za gospodarske namene, za katerega se zaveda ali bi se moral in mogel zavedati, da je nedovoljen primerek (2. točka 116. člena);

3. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, snema, javno prenaša ali radiodifuzno oddaja živo izvedbo ali reproducira, da na voljo javnosti, distribuira ali da v najem fonogram ali videogram s svojo izvedbo ali kako drugače uporabi izvedbo (121. člen);

4. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem ali na voljo javnosti ali kako drugače uporabi fonogram ali videogram (129. in 134. člen);

5. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, radiodifuzno retransmitira, snema, reproducira, distribuira, da na voljo javnosti ali kako drugače uporabi oddajo oziroma posnetek oddaje (137. člen);

6. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem ali na voljo javnosti ali kako drugače uporabi podatkovno bazo oziroma njen primerek (141.c člen);

7. ki odstrani ali spremeni elektronski podatek za upravljanje pravic (1. točka prvega odstavka 166. člena);

8. ki reproducira, distribuira, uvozi zaradi distribuiranja, da v najem ali priobči v javnosti avtorsko delo ali predmet sorodnih pravic oziroma njihov primerek, glede katerega je bil elektronski podatek za upravljanje pravic nedovoljeno odstranjen ali spremenjen (2. točka prvega odstavka 166. člena);

9. ki se izogne dejanskim tehničnim ukrepom ali proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem, poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program, ali opravi storitev z namenom neupravičene izoginitve dejanskim tehničnim ukrepom v primerih iz drugega odstavka 166.a člena (prvi in drugi odstavek 166.a člena);

10. ki proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem ali poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program za odstranitev ali spremembo elektronskega podatka za upravljanje pravic (četrti odstavek 166.a člena).

(2) Z globo najmanj 80.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo najmanj 80.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Predmeti, ki so nastali s prekrškom, se vzamejo.

185. člen

(1) Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. ki pristojni kolektivni organizaciji na njeno zahtevo ne pošlje v roku podatkov o vrsti in številu prodanih ali uvoženih naprav za tonsko in vizualno snemanje, naprav za fotokopiranje, praznih nosilcev zvoka ali slike ter podatkov o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila (tretji odstavek 38. člena);

2. ki pristojni kolektivni organizaciji ne pošlje v roku sporedov uporabljenih del (prvi, tretji in četrti odstavek 15-9. člena);

3. ki pristojni kolektivni organizaciji ne pošlje v roku potrebnih podatkov za izračun dolžnega nadomestila (peti odstavek 159. člena);

4. ki osebi, ki ima zakonit dostop do primerka avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, ne zagotovi sredstev, ki ji omogočajo uveljavljanje vsebinskih omejitev pravic (166. c člen).

(2) Z globo najmanj 60.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo najmanj 60.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

186. člen

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb, ki so sankcionirane v 184. in 185. členu tega zakona, opravlja tržna inšpekcija. Te zadeve se obravnavajo kot nujne.

(2) Kadar inšpektor ugotovi, da gre za prekršek iz prejšnjega odstavka:

1. zaseže predmete, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali so nastali s prekrškom, in

2. z odločbo odredi, da se v določenem roku odpravijo ugotovljene nepravilnosti.

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP (Uradni list RS, št. 21/95) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

Deseto poglavje
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

187. člen

(1) Določbe tega zakona o nadomestilu za privatno ali drugo lastno reproduciranje (37. do 39. člen) se začnejo uporabljati po dveh letih od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada Republike Slovenije izda predpis iz prvega odstavka 39. člena tega zakona najkasneje v roku enega leta od uveljavitve tega zakona.

188. člen

Določbe tega zakona o nadomestilu za javno priobčitev fonograma (122. in 130. člen) se začnejo uporabljati po dveh letih od uveljavitve tega zakona.

189. člen – upoštevan ZASP-A

(1) Organizacije avtorjev, ki so pred uveljavitvijo tega zakona kolektivno uveljavljale avtorske pravice po 91. in 93. členu zakona o avtorski pravici (Uradni list SFRJ, št. 19/78, 24/86, 21/90), lahko nadaljujejo z delom brez dovoljenja urada, dokler urad ne izda dovoljenja za kolektivno uveljavljanje istih pravic kolektivni organizaciji, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona.

(2) Tarife, ki so jih sprejele organizacije avtorjev pred uveljavitvijo tega zakona na podlagi 91.a člena zakona o avtorski pravici, se uporabljajo do uveljavitve splošnih ali posebnih tarif na podlagi 153. člena tega zakona.

(3) Če se v enem letu od uveljavitve tega zakona ne ustanovijo ustrezne kolektivne organizacije, lahko urad izda začasno dovoljenje za kolektivno uveljavljanje določenih pravic pravni osebi, ki ne izpolnjuje pogojev iz 149. člena tega zakona, v katerem določi rok in pogoje za začasno kolektivno uveljavljanje pravic.

(4) Pravice, ki se po tem zakonu uveljavljajo samo kolektivno, se lahko uveljavljajo individualno, dokler urad ne izda dovoljenja za njihovo kolektivno uveljavljanje ali dokler ni sklenjena ustrezna kolektivna avtorska pogodba.

190. člen

Določbe tega zakona se ne uporabljajo za pogodbe ali dejanja uporabe, ki so bile sklenjene ali izvršene pred njegovo uveljavitvijo, če ni s tem zakonom drugače določeno.

191. člen

Določbe tega zakona o računalniških programih in bazah podatkov se uporabljajo tudi za računalniške programe in baze podatkov, ki so bili ustvarjeni pred dnem njegove uveljavitve, če se s tem ne posega v pogodbe in pravice, ki so bile sklenjene ali pridobljene do tega dne.

192. člen

Za pogodbe o uporabi del in predmetov sorodnih pravic, ki bodo veljale ob uveljavitvi tega zakona, se njegove določbe o priobčitvi javnosti po satelitu uporabljajo šele od 1. 1. 2000 dalje, če bodo takrat še veljale.

193. člen – upoštevan ZASP-A

(1) Ta zakon velja za vsa avtorska dela in izvedbe izvajalcev, ki so ob njegovi uveljavitvi uživala varstvo na podlagi zakona o avtorski pravici (Uradni list SFRJ, št. 19/78, 24/86, 21/90).

(2) Ta zakon velja za fonograme proizvajalcev fonogramov, glede katerih ob njegovi uveljavitvi še ni preteklo 20 let, odkar so bili prvič posneti.

(3) Ta zakon velja za videograme, za RTV oddaje in za izdaje založnikov kot predmete sorodnih pravic, ki so bili prvič posneti oziroma prvič radiodifuzno oddajane oziroma prvič zakonito izdane po njegovi uveljavitvi.

(4) Ta zakon velja za podatkovne baze kot predmete sorodne pravice, ki so bile izdelane po 1. 1. 1983.

194. člen

(1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, se preneha uporabljati Zakon o avtorski pravici (Uradni list SFRJ, št. 19/78, 24/86, 21/90).

(2) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, neha veljati Samoupravni sporazum o pravicah, obveznostih in odgovornostih založniških organizacij in avtorjev pri sklepanju pogodb (Uradni list SRS, št. 7/88).

195. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP-A (Uradni list RS, št. 9/01) vsebuje naslednjo končno določbo:

31. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP-B (Uradni list RS, št. 43/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

24. člen

(1) Z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji veljajo roki trajanja pravic po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 21/95, 9/01 in 30/01-ZCUKPI) tudi za avtorska dela in predmete sorodnih pravic, ki niso varovani na podlagi prvega, drugega in tretjega odstavka 193. člena zakona, če so na ta dan varovani v vsaj eni državi članici Evropske unije (oživitev varstva).

(2) Prejšnji odstavek ne vpliva na dejanja uporabe varovanih del, ki so bila začeta ali izvedena pred dnem, navedenim v prejšnjem odstavku. Uporabnik teh del lahko:

1. neomejeno in neodplačno distribuira zaloge, ki so nastale pred tem dnem, in

2. zahteva ponovni prenos materialnih pravic v prvotno dejansko izvajanjem obsegu, vendar le za nadaljnja tri leta od tega dne in proti plačilu primernega nadomestila.

(3) Pravice, ki so bile prenesene za ves čas njihovega trajanja s pogodbo, ki je bila sklenjena pred dnem iz prvega odstavka tega člena, ali kako drugače, se štejejo za prenesene pod dosedanjimi pogoji tudi za dodatni čas oživitve varstva.

(4) Obstoj varstva neke pravice v državi članici Evropske unije mora dokazati tisti, ki se nanj sklicuje.

25. člen

Določbe tega zakona o izčrpanju pravice distribuiranja (4. člen tega zakona) in o razmerjih s tujimi elementi (20. člen tega zakona) se začnejo uporabljati z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji.

26. člen

(1) Kolektivne organizacije uskladijo svoje delovanje z določbami tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

(2) Postopki izdaje dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih ali sorodnih pravic, ki na dan uveljavitve tega zakona niso končani, se nadaljujejo po določbah tega zakona.

(3) Postopki za odobritev tarif, ki na dan uveljavitve tega zakona niso končani, se ustavijo.

(4) Tarife kolektivnih organizacij, ki veljajo na dan uveljavitve tega zakona, se obravnavajo kot veljavni skupni sporazumi o tarifi po določbah tega zakona.

27. člen

(1) Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) v postopkih o prekrških izrekajo kot denarne kazni v mejah, določenih z 21. in 22. členom tega zakona.

(2) Določbe 21. in 22. člena tega zakona se za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika začnejo uporabljati s 1. januarjem 2005.

28. člen

Podzakonski predpis iz 163. člena zakona se izda v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

29. člen

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Določbe 4., 16., 20., 24. in 25. člena tega zakona se začnejo uporabljati z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji.

MINISTRSTVA

4204. Pravilnik o določitvi vrednosti točke za ugotovitev vrednosti stanovanja

Na podlagi 121. člena stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 18/91-I, 19/91-I, 9/94 – odl. US, 21/94, 29/95 – ZPDF, 23/96, 24/96 – odl. US, 44/96 – odl. US, 1/00, 22/00 – ZJS, 87/02 – SPZ, 29/03 – odl. US in 69/03 – SZ-1) v zvezi s 196. členom stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 69/03) izdaja minister za okolje, prostor in energijo

PRAVILNIK

o določitvi vrednosti točke za ugotovitev vrednosti stanovanja

1. člen

Vrednost točke za ugotovitev vrednosti stanovanja je določena skladno z rastjo vrednosti evra po srednjem tečaju Banke Slovenije in je 209,76 SIT.

2. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati pravilnik o določitvi vrednosti točke za ugotovitev vrednosti stanovanja (Uradni list RS, št. 82/04).

3. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 361-00-9/2004

Ljubljana, dne 17. avgusta 2004.

EVA 2004-2511-0250

Minister
za okolje, prostor
in energijo
mag. Janez Kopač l. r.

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

4205. Kolektivna pogodba komunalnih dejavnosti

Na podlagi 245. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/00) sklepa pogodbeni stranki kot predstavniki delodajalcev: Združenje delodajalcev Slovenije: Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za varstvo okolja, Ljubljana in kot predstavniki delojemalcev: Sindikat komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije, KNSS – Neodvisnost, Konfederacija novih sindikatov Slovenije

KOLEKTIVNO POGODBO komunalnih dejavnosti

SPLOŠNI DEL

VELJAVNOST KOLEKTIVNE POGODBE

1. člen

Krajevna veljavnost kolektivne pogodbe
Kolektivna pogodba velja za območje Republike Slovenije.

2. člen

Stvarna veljavnost kolektivne pogodbe

(1) Kolektivna pogodba velja za vse delodajalce, ki na pridobiten način opravljajo eno od navedenih dejavnosti kot glavno dejavnost:

01. 411	Urejanje in vzdrževanje parkov, vrtov in zelenih športnih površin
40. 221	Distribucija plinastih goriv po plinovodski mreži
40. 300	Oskrba s paro in toplo vodo
41. 000	Zbiranje, čiščenje in distribucija pitne vode
45. 210	Splošna gradbena dela (pomožna komunalna dela, vzdrževanje mestnih cevovodov, komunikacij in energetske napeljave)
63. 210	Druge pomožne dejavnosti v kopenskem prometu – obratovanje parkirnih prostorov
74. 700	Čiščenje objektov in opreme
90. 010	Ravnanje z odpadki
90. 021	Zbiranje in odvoz odpadkov
90. 022	Dejavnost deponij, sežiganje in drugi načini odstranjevanja trdih odpadkov
90. 023	Ravnanje z nevarnimi odpadki
90. 031	Čiščenje okolja
90. 032	Druge dejavnosti javne higiene
93. 30	Pogrebna dejavnost.

3. člen

Osebna veljavnost

(1) Kolektivna pogodba velja za vse delavce, zaposlene pri delodajalcih iz 2. člena te pogodbe, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije in za delavce pri delodajalcih, ki trajneje opravljajo delo na območju Republike Slovenije.

(2) Za poslovodne delavce in delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ta kolektivna pogodba ne velja razen, če je tako določeno s kolektivno pogodbo pri delodajalcu, s splošnim aktom delodajalca ali s pogodbo o zaposlitvi.

(3) Kolektivna pogodba velja tudi za učence, vajence, dijake in študente na praktičnem usposabljanju.

(4) Ta kolektivna pogodba ne velja za vse tiste delavce, ki so javni uslužbenci po zakonu o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02).

4. člen

Časovna veljavnost

(1) Ta pogodba začne veljati z dnem sklenitve in se uporablja od 1. avgusta 2004 dalje.

(2) Kolektivna pogodba velja do 31. 12. 2006. Če strani kolektivne pogodbe po 31. 12. 2006 kolektivne pogodbe ne odpovesta se njena veljavnost podaljša za eno koledarsko leto, vendar najdlje do 31. 12. 2008.

(3) Tarifna priloga, ki je sestavni del te pogodbe, se praviloma sklene za obdobje enega koledarskega leta, najkasneje do 31. 12. tekočega leta za naslednje leto.

5. člen

Enotni minimalni standardi

(1) Določila in zneski iz te pogodbe in tarifne priloge so obvezni enotni minimalni standardi v kolektivnih pogodbah in drugih aktih pri delodajalcih.

(2) Določila te kolektivne pogodbe predstavljajo enotne minimalne standarde razen v primerih in pogojih, ko je dogovorjeno odstopanje od teh standardov. Odstopanje od minimalnih standardov je dovoljeno na podlagi posebnega pisnega sporazuma, s časovno opredelitvijo, med reprezentativnim sindikatom pri delodajalcu in delodajalcem, zlasti v primerih bistvenega poslabšanja poslovanja v zadnjem letu dni, recesije panoge in v podobnih utemeljenih primerih.

NORMATIVNI DEL

PRAVICE IN OBVEZNOSTI DELODAJALCA
IN DELAVCEV

6. člen

Razvrstitev del

(1) Delovna mesta se razvrščajo v devet tarifnih razredov glede na zahtevano strokovno izobrazbo, določeno v aktu o sistemizaciji delovnih mest, in sicer:

Tarifni razred	Opis
I.	enostavna dela – nedokončana osnovna šola
II.	manj zahtevna dela – osnovna šola oziroma osnovna šola in krajše dodatno izobraževanje
III.	srednje zahtevna dela – dve leti poklicnega izobraževanja
IV.	zahtevna dela – dve leti in pol poklicnega ali strokovnega izobraževanja, končana poklicna šola
V.	bolj zahtevna dela – končana srednja šola ali poklicna šola in mojstrski ali poslovodski izpit
VI/0	zelo zahtevna dela – višja strokovna izobrazba do dve leti
VI/1	zelo zahtevna dela – zahtevana višja strokovna izobrazba – diploma prve stopnje v univerzitetnem programu
VII/0	visoko zahtevna dela – končana visoka strokovna šola
VII/1	visoko zahtevna dela – končana univerzitetna izobrazba ali specializacija po visoki strokovni izobrazbi
VIII.	najbolj zahtevna dela – magisterij ali specializacija po univerzitetni izobrazbi
IX.	izredno pomembna najbolj zahtevna dela – doktorat znanosti

7. člen

Delovna mesta

Delovna mesta po tarifnih razredih so:

I. tarifni razred

(1) Delovna mesta, sestavljena iz različnih in kratkotrajnih operacij, ki jih je mogoče zaradi njihove tehnološke značilnosti opravljati po enostavnem postopku in z enostavnimi delovnimi sredstvi.

(2) Za opravljanje teh del je zahtevana najmanj nedokončana osnovna šola, potrebno je minimalno znanje. Težiče je v pridobivanju delovnih spretnosti in navad za praktično delo po posebnih vrstah del in delovnih nalog.

II. tarifni razred

(1) Delovna mesta, ki vključujejo manj zahtevna dela v proizvodnji, opravljanje delovnih operacij, ki se ponavljajo in izvajajo z enostavnimi ali mehaniziranimi sredstvi, opravljanje manj zahtevnih del pri strojih in napravah ipd.

(2) Za to raven zahtevnosti je praviloma potrebna osnovnošolska izobrazba ali osnovna šola z dodatnim programom specifičnega izobraževanja ali usposabljanja.

III. tarifni razred

(1) Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo srednje zahtevna, raznovrstna dela na splošnem in tehničnem področju – delo z različnimi stroji, z orodjem in napravami. Za opravljanje teh del se zahteva višja stopnja razumevanja temeljev delovnega procesa, ker so pri opravljanju dela možne nepredvidljive delovne situacije, v katerih delavec sam rešuje nastale probleme.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva dvoletni verificirani program poklicnega ali strokovnega izobraževanja.

IV. tarifni razred

(1) Delovna mesta, ki vključujejo zahtevna in raznovrstna dela v pripravi proizvodnje, v izvajanju tehnoloških procesov, v kontroli, vzdrževanju strojev in naprav ter administrativna dela. Na teh delovnih mestih se zahteva poklicno, praktično in teoretično znanje o uravnavanju delovanja procesnih naprav ter v večji meri samostojno reševanje konkretnih manjših problemov.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva najmanj 2 leti in pol javno priznanega poklicnega ali strokovnega izobraževanja.

V. tarifni razred

(1) Delovna mesta, ki vključujejo zahtevnejša raznovrstna dela v neposredni proizvodnji; v pripravi dela, storitvena dela, tehnično-administrativna dela, dela vezana na poslovne funkcije, vodenje obratov, izmen itd. Za opravljanje teh del je potrebno poglobljeno strokovno znanje določene usmeritve ter znanje s področja organizacije dela in varnosti in zdravja pri delu.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva 3 leta javno priznanega poklicnega ali strokovnega izobraževanja in mojstrski, delovodski ali poslovodski izpit ali 4 ali 5 let javno priznanega strokovnega izobraževanja.

VI/0. tarifni razred

(1) Delovna mesta, ki vključujejo zelo zahtevna dela priprave, spremljanja, kontrole, organiziranja, analiziranja delovnih procesov, dalje operativno in strokovno vodenje delovnih procesov ter vodenje na posameznih področjih poslovanja.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva višja strokovna izobrazba do dve leti.

VI/1. tarifni razred

(1) Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo zelo zahtevna dela priprave, spremljanja, kontrole, organiziranja,

analiziranja delovnih procesov, dalje operativno in strokovno vodenje delovnih procesov ter vodenje na posameznih področjih poslovanja.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva višja strokovna izobrazba.

VII/0. tarifni razred

(1) Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo visoko zahtevna dela načrtovanja, analiziranja, organiziranja razvoja, delovnih procesov, oblikovanja novih teoretičnih in praktičnih rešitev, vodenja poslovanja, strokovnega vodenja delovnih procesov, svetovanja ipd.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva visoka strokovna izobrazba.

VII/1. tarifni razred

(1) Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo visoko zahtevna dela načrtovanja, analiziranja, organiziranja razvoja, delovnih procesov, oblikovanja novih teoretičnih in praktičnih rešitev, vodenja poslovanja, strokovnega vodenja delovnih procesov, svetovanja in za katera so zahtevana določena pooblastila ipd.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva visoka univerzitetna strokovna izobrazba.

VIII. tarifni razred

(1) Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo visoko zahtevna dela pri pripravi, analitičnem proučevanju, raziskovanju proizvodnje, poslovnih in podobnih procesov. Visoko zahtevna dela v zvezi s tehnološkimi in znanstvenimi raziskavami, oblikovanje novih teoretičnih in praktičnih rešitev, spremljanje, oblikovanje in prenos sistema kompleksnih informacij ipd.

(2) Za to raven zahtevnosti se praviloma zahteva magisterij, specializacija ali državni izpit po končanem visokem univerzitetnem izobraževanju.

IX. tarifni razred

(1) Delovna mesta, ki vključujejo visoko zahtevna, samostojna svetovalna znanstveno-raziskovalna dela.

(2) Teoretično in praktično znanje in sposobnosti, ki omogočajo nova dognanja na posebno zahtevnih strokovnih področjih, načrtovanje in koordiniranje znanstvenih raziskovanj velikih gospodarskih in drugih delovnih sistemov, reševanje najzapletenejših problemov in oblikovanje modelov za prenos teh rešitev v prakso.

8. člen

Postopek razvrstitve delovnih mest

(1) Razvrstitev delovnih mest v tarifne razrede opravi delodajalec, poslovodni organ ali ustrezna strokovna služba v skladu z aktom o sistemizaciji delovnih mest ali poslovnim načrtom podjetja. V primeru dvoma pri razvrščanju delovnih mest v tarifne razrede se uporabi Pravidnik o nomenklaturi poklicev.

(2) Delovna mesta posameznega tarifnega razreda se v podjetniških kolektivnih pogodbah razvrstijo v posamezne plačilne razrede. Podlaga za razvrščanje v posamezne plačilne razrede so zahteve po dodatnih znanjih, daljših delovnih izkušnjah, večji odgovornosti, z delom povezani napori in težje delovne razmere.

(3) S sistemizacijo delovnih mest se določijo:

- pogoji, potrebni za opravljanje del delovnega mesta (stopnja strokovne izobrazbe, vrsto poklica, znanja in zmožnosti, delovne izkušnje, poskusno delo ob izbiri),
- zahtevnost dela in tarifni razred,
- ukrepi za varno delo in za varovanje zdravja in življenja delavcev,
- razporeditev delovnega časa,
- odgovornost za delo in za sredstva dela,
- obveznost za pooblastila v delovnem procesu,

– konkurenčna klavzula,

– opis delovnega mesta.

(4) Delodajalec je dolžan pred sprejemom akta o sistemizaciji delovnih mest pridobiti mnenje sindikata in se do njega pisno opredeliti.

(5) Delodajalec je dolžan pisno seznaniti sindikate v organizaciji oziroma pri delodajalcu s spremembami metode za vrednotenje delovnih mest. Poslovodstvo oziroma delodajalec je dolžan obravnavati mnenje sindikatov v organizaciji oziroma pri delodajalcu glede metode za vrednotenje delovnih mest in se do tega mnenja pisno opredeliti v enaindvajsetih dneh.

(6) V izjemnih primerih se lahko delavcu pri razporejanju na ustrezno delovno mesto prizna z delom pridobljena delovna usposobljenost. Ti primeri se natančneje opredelijo v splošnem aktu, pri čemer se lahko upošteva le zatečeno stanje.

(7) V primeru pritožbe delavca na novo razvrstitev njegovega delovnega mesta lahko sindikat zahteva dodatno strokovno pojasnilo ali uveljavitev arbitraže.

9. člen

Pogodba o zaposlitvi

(1) V pogodbi o zaposlitvi se poleg sestavin, ki jih določa zakon, navede tudi tarifni in plačilni razred za delovno mesto za katerega se sklepa delovno razmerje. Delavec in delodajalec lahko v pogodbi o zaposlitvi dogovorita opravljane poskusnega dela ali pripravništva.

(2) Delodajalec delavcu pred podpisom pogodbe o zaposlitvi omogoči seznanitev z vsebino kolektivnih pogodb in splošnih aktov, ki določajo njegove pravice in obveznosti.

(3) Delodajalec mora te pogodbe in splošne akte hraniti na mestu, dostopnem vsem delavcem.

(4) Delavec lahko kadarkoli zahteva vpogled v vsebino kolektivnih pogodb in aktov podjetja, delodajalec pa mu tega ne sme odreči.

10. člen

Dodatni primeri sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas

V primeru priprave oziroma izvedbe dela, ki je projektno organizirano, delodajalec lahko sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas z istim delavcem in za isto delo za več kot dve leti.

11. člen

Poskusno delo

(1) Poskusno delo ne sme trajati dlje, kot je določeno v objavi.

(2) Trajanje poskusnega dela za posamezna dela znaša:

- za dela I. do III. skupine največ en mesec,
- za dela IV. skupine največ dva meseca,
- za dela V. skupine največ tri mesece,
- za dela VI., VII., VIII. in IX. skupine največ šest mesecev.

(3) Način spremljanja in ocenjevanja poskusnega dela določi delodajalec.

12. člen

Pripravništvo

(1) Kdor prvič začne opravljati delo lahko sklene pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik.

(2) Pripravnik je oseba, ki pri delodajalcu začne prvič po končanem izobraževanju opravljati delo, ustrezno vrsti in stopnji njegove strokovne izobrazbe in v okviru programa izobraževanja za poklic ni imel programa praktičnega usposabljanja ali obvezne prakse v takšnem obsegu, da bi lahko samostojno opravljal delo v svoji stroki.

(3) Pogodba o zaposlitvi pripravnika se sklone po tej kolektivni pogodbi za tista delovna mesta, ki jih v svojem aktu opredeli delodajalec.

(4) Pripravnštvo se določi za različno dolga obdobja glede na stopnjo strokovne izobrazbe, če poseben zakon ne določa drugače:

- za dela IV. in V. stopnje strokovne izobrazbe največ 6 mesecev,
- za dela VI. stopnje strokovne izobrazbe največ 9 mesecev,
- za dela nad VI. stopnjo strokovne izobrazbe največ 12 mesecev.

(5) Pripravnštvo se podaljša, če opravičena odsotnost delavca, ki opravlja pripravništvo za dela IV. in V. stopnje strokovne izobrazbe, traja najmanj 14 dni, za dela VI. stopnje najmanj 21 dni in za dela nad VI. stopnjo najmanj 28 dni. Pripravnštvo se podaljša za toliko časa, kolikor traja opravičena odsotnost delavca.

(6) Delavcu – pripravniku, ki opravlja pripravništvo tako, da dela s krajšim delovnim časom od polnega, se v odvisnosti od dolžine delovnega časa, čas pripravništva podaljša največ za tri mesece (IV. in V. stopnja), štiri mesece (VI. stopnja), oziroma največ šest mesecev (nad VI. stopnjo).

(7) Pripravnška doba se lahko na predlog mentorja skrajša, vendar ne na manj kot polovico prvotno določenega trajanja pripravništva.

(8) Pripravnštvo poteka po programu, ki ga pripravi mentor.

(9) Mentor mora imeti najmanj enako stopnjo strokovne izobrazbe kot pripravnik in tri leta delovnih izkušenj.

(10) V pogodbi o zaposlitvi pripravnika se določi način spremljanja in ocenjevanja pripravništva.

(11) Pripravnški izpit vsebuje preizkus znanja stroke in delovnega področja, za katerega se je pripravnik usposabljal. Komisija za pripravniški izpit šteje najmanj tri člane, ki imajo najmanj enako stopnjo strokovne izobrazbe kot pripravnik in tri leta delovnih izkušenj. Mentor sodeluje pri delu komisije, vendar ni njen član.

(12) Pripravnik opravlja pripravniški izpit najkasneje do izteka pripravniške dobe. Če pripravniškega izpita ne opravi, ga ima pravico ponovno opravljati v roku, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 45 dni. Če pripravniškega izpita tudi drugič ne opravi, mu delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi.

13. člen

Učenci in študenti na praksi

Organizacija oziroma delodajalec zagotavlja učencem in študentom na praksi (obvezni, počitniški):

- plačilo za opravljeno delo v skladu z določili te kolektivne pogodbe,
- seznanitev z nevarnostmi, povezanimi z delom in ustrežna zaščitna sredstva,
- zavarovanje za primer poklicne bolezni in poškodbe pri delu,
- prehrano med delom,
- ustrezno mentorstvo in uvajanje v delo.

14. člen

Vajenci

(1) Vajencem, ki so sklenili učno pogodbo z delodajalcem, gredo najmanj pravice, določene z zakonom.

(2) Delodajalec je dolžan pooblaščenemu predstavniku sindikata na podlagi vnaprejšnjega obvestila omogočiti pregled sklenjenih učnih pogodb z vajenci ter izvajanje določb zakona o delovnih razmerjih.

15. člen

Mentorji praktičnega pouka

Delodajalec, ki izvaja praktični pouk v dualnem sistemu poklicnega izobraževanja, zagotavlja delavcu mentorju praktičnega pouka:

- dodatno strokovno in andragoško – pedagoško usposabljanje za opravljanje nalog mentorja;
- delno oprostitev delovnih obveznosti na delovnem mestu, tako, da skupaj z mentorstvom njegova polna delovna obveznost ne bo presežala polnega delovnega časa.

16. člen

Opravljanje drugega dela

(1) V času delovnega razmerja se delavcu lahko odredi drugo delo v okviru tarifnega razreda, ki ustreza njegovi izobrazbi ter znanju in usposobljenostim, v naslednjih primerih:

- v primeru, ko je potrebno nadomestiti začasno odsotne delavce;
- v primerih uvajanja novih delovnih procesov in predlogov izboljšav;
- v primerih posredovanja pristojnih organov zaradi izvajanja ukrepov varnosti in zdravja pri delu;
- v primeru začasnega povečanja dela;
- v drugih utemeljenih primerih, ko je potrebno zagotoviti neprekinjenost delovnega procesa in je delo nujno opraviti, da se prepreči nastanek večje škode.

(2) Potrebe po opravljanju drugega dela pisno odredi delodajalec v roku najmanj tri delovne dni pred datumom pričetka dela, razen v primeru iz pete alineje naštetih primerov, ko lahko delodajalec takoj odredi delo brez predhodnega obvestila. V vseh zgoraj naštetih primerih lahko traja opravljanje drugega dela največ štiri delovne tedne.

(3) Za čas opravljanja drugega dela pripada delavcu plača, ki je zanj ugodnejša.

(4) Delavcu ni mogoče dodeliti opravljanja drugih del v primeru in za čas, ko mu je bil izrečen varstveni ali drug ukrep prepovedi opravljanja takšnih del.

17. člen

Napotitev na delo v drug kraj

(1) V primeru, ko je kraj opravljanja dela v pogodbi o zaposlitvi širše določen, delodajalec lahko napoti delavca na opravljanje dela v drug kraj pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi.

(2) Če pogodba o zaposlitvi ne določa posebej velja, da je napotitev pravilna in zakonita, če je delavcu omogočen prihod na delo in odhod iz dela z javnimi prevoznimi sredstvi v skupnem trajanju do treh ur; materi delavki z otrokom v starosti do treh let pa, če pot traja dve uri ali manj. V tem primeru delodajalec povrne stroške prevoza na delo in iz dela delavcu v celoti.

(3) Sprememba sedeža delodajalca se ne šteje za napotitev na delo v drug kraj in ne pomeni obvezne spremembe pogodbe o zaposlitvi.

18. člen

Presežni delavci

(1) Postopek in reševanje presežnih delavcev delodajalec opredeli v podjetniški kolektivni pogodbi.

(2) V primeru, ko se z izvršilnim predpisom vlade ali lokalne skupnosti ukine dejavnost ali del dejavnosti javnega gospodarskega zavoda oziroma javnega podjetja in se le-ta prenese k drugemu izvajalcu, imajo delavci ukinjenega javnega gospodarskega zavoda ali javnega podjetja ali delavci, katerih delo je postalo zaradi ukinitve dela dejavnosti nepotrebno, prednost pri zaposlitvi pri novih izvajalcih.

(3) Možnost zaposlitve delavcev iz prejšnjega odstavka, katerih delo je postalo nepotrebno, je lahko tudi eden od pogojev za podelitev koncesije ali druge oblike prevzema

delavcev in je sestavni del vsebine koncesijskega akta, ki ga predpiše vlada oziroma lokalna skupnost z izvršilnim predpisom.

19. člen

Dolžina odpovednega roka pri odpovedi delavca

Daljši odpovedni rok kot ga določa zakon v primeru odpovedi delavca velja, če sta se tako dogovorili stranki pogodbe o zaposlitvi ali to določa kolektivna pogodba ali akt pri delodajalcu.

20. člen

Delovni čas nočnega delavca

Delovni čas nočnega delavca ne sme v obdobju petih mesecev trajati povprečno več kot osem ur na dan.

21. člen

Delovni čas pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi

Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa v primerih, ko to narekujejo objektivni ali tehnični razlogi ali razlogi organizacije dela se upošteva poln delovni čas kot povprečna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljši od 12 mesecev.

22. člen

Dnevna, tedenska in mesečna časovna omejitve nadurnega dela

Dnevna, tedenska in mesečna časovna omejitve nadurnega dela določena z zakonom se lahko upošteva kot povprečna omejitev v obdobju, ki ne sme biti daljše od 4 mesecev.

23. člen

Krajši delovni čas v posebnih primerih

Če eden od staršev uveljavlja pravico do krajšega delovnega časa zaradi starševstva, se razporeditev delovnega časa določi z dogovorom med delavcem in delodajalcem.

24. člen

Letni dopust

(1) Minimalni dopust znaša štiri tedne.

(2) Za komunalno dejavnost se poleg minimalnega dopusta iz prvega odstavka določi daljše trajanje letnega dopusta na podlagi naslednjih kriterijev:

a) Za skupno delovno dobo

Za skupno delovno dobo, ki jo bo delavec dosegel do konca leta, za katerega se mu določa letni dopust:

– nad 1 do 3 let	1 dan
– nad 3 do 5 let	2 dni
– nad 5 do 10 let	3 dni
– nad 10 do 15 let	4 dni
– nad 15 do 20 let	5 dni
– nad 20 do 25 let	6 dni
– nad 25 do 30 let	7 dni
– nad 30 let	8 dni

b) Za zahtevnost del delovnega mesta

– na delovnem mestu, kjer se zahteva III. in IV. stopnja strokovne izobrazbe, za 1 dan,
 – na delovnem mestu, kjer se zahteva V. stopnja strokovne izobrazbe, za 2 dni,
 – na delovnem mestu, kjer se zahteva VI. stopnja strokovne izobrazbe, za 3 dni,
 – na delovnem mestu, kjer se zahteva VII., VIII. ali IX. stopnja strokovne izobrazbe, za 4 dni.

c) Za delovno uspešnost

– za delovno uspešnost, o kateri odloča poslovodni organ, do 1 dneva.

d) Za delovne pogoje

– za delovne pogoje, kot so težko fizično delo in delo v prisiljenem položaju, večje psihomotorične in senzorične obremenitve, stalno delo na terenu, neustrezni mikroklimatski pogoji, ropot, sevanje, delo v mokroti, vlagi in umazaniji, temperaturne razlike, kemikalije, plini, prah, nevarnost nezgod, nočno delo in neugodna razporeditev delovnega časa ter neprijetnost dela (nekatera dela na področju odvoza odpadkov, čiščenja odpadkov, pogrebne službe ipd.) od 1 do 4 dni.

e) Za socialne in zdravstvene razmere

– delavcem, edinim hraniteljem za vsakega otroka do 15 let starosti za dva dni
 – staršu za vsakega otroka do 15 let starosti za 1 dan
 – delavcem, katerim je priznana najmanj 60% telesna okvara, delovnim invalidom, s pravico do skrajšanega delovnega časa in delavcem ki varujejo in negujejo težje telesno ali zmerno težje ali težko duševno prizadeto osebo do 5 dni.

f) Dopust mladine in starejših delavcev

– delavcem, mlajšim od 18 let za 7 dni
 – delavcem, ki so dopolnili 50 let starosti, najmanj 3 dni.

25. člen

Letni dopust delavca, ki dela v tujini

Delavec, ki dela v tujini, lahko v celoti izrabí letni dopust do konca naslednjega koledarskega leta.

26. člen

Pravica do odsotnosti z dela z nadomestilom plače

(1) Delavec ima pravico do odsotnosti z dela z nadomestilom plače do največ sedem delovnih dni v letu v naslednjih primerih:

– lastne poroke	3 dni
– rojstva otroka	2 dni
– poroke otroka	1 dan
– smrti zakonca, izvenzakonskega partnerja, otroka oziroma posvojenca	3 dni
– smrti staršev	2 dni
– smrti zakončevih staršev, starih staršev, bratov, sester	1 dan
– selitve družine iz kraja v kraj	3 dni
– selitve družine v istem kraju	2 dni
– ob elementarnih nesrečah	3 dni
– ob darovanju krvi	1 dan
– v drugih primerih, določenih s podjetniško kolektivno pogodbo do	2 dni.

(2) Odsotnost v zgornjih primerih je treba izkoristiti ob nastopu dogodka. Dnevi odsotnosti zaradi selitve se ne seštevajo. Omejitev sedmih dni ne velja v primerih smrti.

(3) Delavcu se mora omogočiti odsotnost zaradi opravljanja državljanskih dolžnosti, odziva na vabilo sodišča ali drugega državnega organa in opravljanja funkcije v predstavniških organih republike ali lokalne skupnosti.

(4) V podjetniški kolektivni pogodbi se lahko za aktivno udeležbo na športnih ali kulturnih prireditvah in v drugih primerih določi dodatna pravica do plačane odsotnosti.

27. člen

Pravica do odsotnosti z dela brez nadomestila plače

(1) Delavec ima pravico do odsotnosti brez nadomestila plače v naslednjih primerih:

- neodložljivih osebnih opravkov,
- zasebnega potovanja,
- nege družinskega člana, ki ni medicinsko potrebna,
- popravila hiše oziroma stanovanja,
- zdravljenja na lastne stroške,
- izobraževanje v lastnem interesu.

(2) Delavec mora pred odsotnostjo iz prvega odstavka podpisati izjavo, da pri prvem izplačilu plače dovoli odtegljaje za plačane prispevke za socialno varnost iz naslova delodajalca in delavca. V primerih iz tretje in pete alineje se lahko plačilo prenese na daljše obdobje.

(3) Delavec ima pravico do odsotnosti z dela brez nadomestila do največ 30 delovnih dni v koledarskem letu.

(4) Delodajalec lahko delavčevo zahtevo po neplačani odsotnosti z dela zavrne, če oceni, da bi bilo zaradi njegove odsotnosti ovirano poslovanje in proizvodni proces.

28. člen

Dnevni in tedenski počitek v primeru izmenskega dela

V primeru izmenskega dela se dnevni in tedenski počitek v povprečnem minimalnem trajanju kot ga določa zakon zagotavlja v obdobju, ki ni daljši od 6 mesecev.

29. člen

Dnevni ali tedenski počitek v primerih iz četrtega odstavka 158. člena ZDR

V primerih iz četrtega odstavka 158. člena ZDR se dnevni ali tedenski počitek v povprečnem minimalnem trajanju kot je določen z zakonom zagotavlja v obdobju, ki ni daljši od 6 mesecev.

30. člen

Oblike motivacije delavcev

O pravicah delavca, ki s svojim delom izjemno prispeva k povečanju produktivnosti, ugleda podjetja ali kako drugače prispeva k povečanju dobička, odloči poslovodni organ oziroma delodajalec.

31. člen

Disciplinski postopek in ukrepi

(1) Disciplinske sankcije, ki jih delodajalec lahko delavcu izreče v disciplinskem postopku, so:

- opomin,
- denarna kazen.

(2) Pooblastila disciplinskega organa delodajalca v disciplinskem postopku ima zakoniti zastopnik delodajalca oziroma od njega pooblaščen oseba v skladu s prvim odstavkom 18. člena ZDR.

(3) Delodajalci lahko z aktom opredelijo način in vsebino priporočenega obnašanja in ravnanja delavcev v delovnem razmerju (kodeks).

(4) Sankcije iz prvega odstavka tega člena se izvajajo v podjetjih in skladu s podjetniško kolektivno pogodbo oziroma pogodbi o zaposlitvi.

32. člen

Varnost in zdravje

(1) Delodajalec in delavec sta se glede varnosti in zdravja pri delu dolžna pridrževati določil veljavne Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo oziroma veljavne zakonodaje, ki ureja to področje.

(2) Delodajalec prevzema tudi obveznost kolektivnega nezgodnega zavarovanja zaposlenih, najmanj za poškodbe pri delu in v zvezi z delom, ter obveznost sklepanja dodatnega pokojninskega zavarovanja (obvezno dodatno zavarovanje druge steber) itd.

(3) Vsi ukrepi, ki so namenjeni zdravju in varstvu pri delu so strošek delodajalca, razen, kolikor gre za strošek, ki ga je delavec povzročil z malomarno in neodgovorno uporabo zaščitnih sredstev.

33. člen

Izobraževanje

(1) Delavci imajo pravico in dolžnost, da se izobražujejo v interesu delodajalca, če ga na takšno izobraževanje delodajalec napoti. Delavci imajo tudi pravico, da se izobražujejo v lastnem interesu.

(2) Za izobraževanje v interesu delodajalca se šteje tudi izobraževanje sindikalnih zaupnikov o kolektivnem dogovarjanju in delovno pravni zakonodaji. V letnem planu podjetja se opredeli obseg izobraževanja na predlog sindikata podjetja.

(3) Če je delavec napoten na izobraževanje oziroma če se delavec izobražuje v interesu delodajalca, mu pripada:

- tri delovne dni za vsak izpit na ravni izobraževanja do V. stopnje zahtevnosti,
- pet delovnih dni za vsak izpit na višji in visoki stopnji izobraževanja,
- deset delovnih dni za zaključni izpit na ravni izobraževanja do V. stopnje zahtevnosti,
- petnajst delovnih dni za diplomu na višji ali visoki šoli,
- deset delovnih dni za vsak izpit na podiplomskem študiju,
- petindvajset delovnih dni za zaključni magistrski izpit ali magistrsko nalogo, za nalogo in izpit za pridobitev naziva magister oziroma specialist,
- petintrideset dni za doktorat.

(4) Delavcu iz drugega in tretjega odstavka tega člena delodajalec krije naslednje stroške:

- prevoz,
- kotizacijo, šolnino,
- stroški bivanja, razen, če organizacija oziroma delodajalec sama krije stroške povezane z izobraževanjem.

(5) V pogodbi o izobraževanju so opredeljene pogodbene obveznosti delodajalca in delavca. Če organizacija oziroma delodajalec ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju, je delavec prost svojih obveznosti iz te pogodbe.

34. člen

Obveščanje delavcev

(1) Poslovodni organ oziroma delodajalec je dolžan na pisno zahtevo reprezentativnega sindikata kolektivno obveščati delavce:

- o letnih in večletnih planih delodajalca,
- v primeru poslabšanja poslovnih rezultatov, morebitnih motenj v poslovanju ali likvidnostnih težavah,
- o doseženih medletnih poslovnih rezultatih,
- o predlogih aktov in sklepov, s katerimi se v skladu s kolektivno pogodbo na splošno urejajo vprašanja s področja delovnih razmerij in plač.

(2) Dolžnosti obveščanja ni, če gre za poslovno tajnost.

(3) V programu informiranja delodajalec in reprezentativni sindikat v družbi skupaj določita postopek za spremljanje izvajanja te kolektivne pogodbe. V njem določita skupne in posamične naloge za izvedbo informiranja.

DELOVANJE SINDIKATA

35. člen

Pogoji za delovanje sindikata

(1) S kolektivno pogodbo se ne posega v pravice, obveznosti in odgovornosti sindikatov, da v skladu s svojo vlogo in nalogami delujejo v organizaciji oziroma pri delodajalcu, dajejo pobude, predloge, stališča in zahteve pristojnim organom. Delovanja sindikatov ni mogoče omejiti z odločitvami organov organizacije oziroma delodajalca.

(2) Poslovodni organ, pooblaščen delavci in strokovne službe so dolžni zagotoviti sindikatom podatke o vseh vpra-

šanjih, o katerih odločajo organi upravljanja in pooblaščeni delavci in ki se nanašajo na socialno-ekonomski in delovni položaj ter pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz dela in delovnega razmerja.

(3) Poslovodni organ in strokovne službe so dolžne v skladu z zakonom zagotoviti sindikatom sodelovanje v vseh postopkih odločanja o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev iz delovnega razmerja.

(4) Sindikatom se vročijo vabila z gradivi za seje vseh organov organizacije oziroma delodajalca, ki obravnavajo vprašanja iz drugega odstavka in se jim omogoča sodelovanje na teh sejah.

(5) Organizacija oziroma delodajalec zagotavlja sindikatu, organiziranemu v organizaciji oziroma pri delodajalcu:

- prost dostop zunanjih sindikalnih predstavnikov v organizacijo na podlagi vnaprejšnjega obvestila,
- svobodo sindikalnega obveščanja in razpečevanja sindikalnega tiska,
- strokovno pomoč in druge pogoje (prostori, tehnično in administrativno delo, ipd.) za delo sindikatov, njihovih organov in sindikalnih zaupnikov,
- brezplačno tehnično izvedbo obračuna in plačevanja članarite sindikatom za člane sindikata,
- sklenitev in izvajanje prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja.

36. člen

Materialni pogoji za sindikalno delo

(1) S kolektivno pogodbo pri delodajalcu oziroma s pogodbo o zagotavljanju pogojev za sindikalno delo med sindikati in delodajalcem se uredijo predvsem pogoji za delo sindikata na področju varstva delavskih pravic, pogoji za delo in vrednotenje dela sindikalnih zaupnikov, zagotovitev materialnih pogojev (opredelitev pravice uporabe telefona, računalnika, fotokopirnega stroja, pisarniškega materiala, službenega vozila) ter druge pravice, obveznosti in odgovornosti, ki zadevajo pristojne organe v organizaciji oziroma delodajalce in sindikate.

(2) Delodajalec lahko namenja sredstva za kulturno, športno in rekreativno dejavnost zaposlenih ter za vzdrževanje tovrstnih objektov.

(3) S pogodbo iz prvega odstavka se za delo sindikatov zagotovi najmanj:

- ena plačana ura letno na vsakega delavca v organizaciji oziroma pri delodajalcu, vendar ne manj kot 50 ur letno, za opravljanje sindikalnih funkcij in za sodelovanje pri delu organov sindikatov izven organizacije oziroma delodajalca. V tako določeno število ur se ne vštevata sodelovanje sindikalnih zaupnikov v organih sindikalnih central in v organih sindikatov dejavnosti. Ne glede na število sindikalnih zaupnikov skupno število plačanih ur za njihovo sindikalno delo (to je za delo vseh zaupnikov skupaj) ne sme biti manjše, kot je število delavcev, in ne manjše, kot 50 ur letno. O okvirnem režimu izrabe določenega števila ur za delo sindikalnih zaupnikov se dogovorijo sindikati in delodajalec. Pri tem upoštevajo potrebe in interese članov sindikata in zahteve delovnega procesa. Če je v organizaciji oziroma pri delodajalcu organiziranih več sindikatov, se število plačanih ur iz tega člena razdeli med sindikate v sorazmerju s številom članov,
- pet plačanih delovnih dni letno za usposabljanje sindikalnih zaupnikov, vendar skupno število teh ur ne more presegati tretjine ur iz prve alineje.

(4) Število sindikalnih zaupnikov pri delodajalcu določi sindikat v skladu s svojim statutom oziroma pravili ter pogodbo iz prvega odstavka tega člena.

(5) Število sindikalnih zaupnikov v organizaciji oziroma pri delodajalcu se določi s kolektivno pogodbo podjetja oziroma s pogodbo o zagotavljanju pogojev za sindikalno delo med sindikati in organizacijo oziroma delodajalcem, upoštevaje organiziranost delovnega procesa, delo v izmenah, dislociranost in podobno.

(6) Ne glede na zagotovljene materialne pogoje za delo sindikata po tem členu se delodajalec in reprezentativni sindikat pri delodajalcu lahko dogovorita, da za čas opravljanja profesionalne funkcije pripada sindikalnemu zaupniku plača najmanj v višini, kot jo je prejemal pred začetkom opravljanja te funkcije.

(7) Plača sindikalnega zaupnika se usklajuje v skladu z rastjo plač pri delodajalcu.

(8) Sindikalnemu zaupniku, ki svoje funkcije ne opravlja profesionalno, lahko delodajalec prizna zaradi dodatnih obremenitev mesečni dodatek. Višina dodatka se opredeli v pogodbi o zagotavljanju pogojev za sindikalno delo.

(9) Delodajalec se zavezuje, da v primeru, ko sindikati pri delodajalcu podpišejo izjavo o prostovoljnem skupinskem zavarovanju, sklene pogodbo z zavarovalno ustanovo o skupinskem zavarovanju. Delodajalec bo s tem v zvezi opravljal vse administrativno-računovodske storitve in redno nakažoval premije v skladu s podpisano pogodbo za zaposlene. Podrobnosti uredita delodajalec in sindikati s pogodbo iz prvega odstavka tega člena.

37. člen

Imuniteta sindikalnega zaupnika

(1) Sindikalni zaupnik zaradi sindikalne dejavnosti uživa delovno pravno imuniteto.

(2) Sindikalnemu zaupniku, ki ravna v skladu z veljavnimi zakoni, kolektivnimi pogodbami in akti podjetja, ni mogoče znižati plače brez soglasja sindikata ali začeti zoper njega disciplinski ali odškodninski postopek ali ga kako drugače postavljati v manj ugoden oziroma podrejen položaj.

(3) Rok, v katerem je sindikat dolžan dati soglasje, je 8 dni. Če se v tem roku ne opredeli, velja, da je dal soglasje.

(4) Če sindikat ni dal soglasja, lahko delodajalec sproži postopek pomirjanja. Dokazno breme je na delodajalcu.

(5) Pomirjanje lahko sproži sindikat tudi, če meni, da je sindikalni zaupnik šikaniran zaradi sindikalne dejavnosti.

(6) Glede sestave arbitraže in postopka pred arbitražo se smiselno uporabljajo določbe Zakona o delovnih razmerjih in te kolektivne pogodbe o arbitraži.

(7) Imuniteta sindikalnega zaupnika iz tega člena traja še 2 leti po prenehanju funkcije sindikalnega zaupnika.

(8) Za sindikalne zaupnike po tem členu se štejejo tudi funkcionarji sindikatov – sindikalnih central (predsedniki območnih in republiških odborov sindikatov, predsedniki območnih sindikatov), ki so zaposleni pri delodajalcu, svojo funkcijo pa opravljajo neprofesionalno.

38. člen

Stavka

(1) Sindikati v podjetju uporabljajo za organiziranje in vodenje stavke sindikalna stavkovna pravila in določila kolektivne pogodbe.

(2) Stavko v podjetju lahko organizirajo le pod pogojem, da se zagotovi tako pripravljenost obratovanja objektov, omrežij in naprav, kot je predpisano za nedelje, praznike in druge dela proste dneve oziroma minimum, kot je opredeljen v aktu podjetja ali sklepu ustanovitelja. Pri tem so dolžni upoštevati posebnost komunalne dejavnosti in njene posledice za javni interes. Delavci imajo med stavko pravice iz delovnega razmerja v skladu z ZDR, zakonom o stavki in to pogodbo.

(3) Z zakonom ali na zakonu temelječi uredbi vlade oziroma odloku lokalne skupnosti, ki določa dejavnosti gospodarskih javnih služb, se predpiše način zagotavljanja pogojev iz drugega odstavka tega člena. S splošnim aktom se v skladu z zakonom določijo dela in naloge in način njihovega opravljanja med stavko.

(4) Napoved stavke se pošlje organu upravljanja in poslovodnemu organu oziroma delodajalcu, sindikatu, če ta ni organizator stavke, in pristojnemu organu republike ali

lokalne skupnosti najpozneje 10 dni pred začetkom stavke. Napoved stavke vsebuje sklep o začetku stavke in način zagotavljanja minimuma delovnega procesa oziroma oskrbe z javnimi dobrinami v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(5) Organ, ki vodi stavko, in predstavniki organa upravljanja in poslovnega organa v organizaciji oziroma pri delodajalcu ter predstavniki republike ali lokalne skupnosti morajo od dneva, ko je stavka napovedana, in med stavko poskušati sporazumno rešiti nastali spor in v času od napovedi stavke do dneva, določenega za začetek stavke, ponuditi predlog za rešitev spora in z njim seznaniti delavce, ki so napovedali stavko in javnost.

(6) Organ, ki vodi stavko, mora za zagotovitev minimuma delovnega procesa iz prvega odstavka tega člena med stavko sodelovati s poslovnim organom organizacije oziroma delodajalcem za zagotovitev neoviranega poteka tistih delov delovnega procesa, ki se ne smejo prekiniti.

(7) Delavci, ki opravljajo dela in naloge iz tretjega odstavka tega člena, morajo med stavko izvrševati naloge, ki jih določi poslovodni organ oziroma delodajalec.

TARIFNI DEL

39. člen

Splošne določbe o plačah in drugih osebnih prejemkih

(1) Prejemki delavca, ki jih ta kolektivna pogodba opredeljuje so:

- plača (osnovna plača, plača za delovno uspešnost, plačilo za poslovno uspešnost, dodatki),
- nadomestila plače,
- drugi osebni prejemki,
- povračila stroškov v zvezi z delom,
- odškodnine,
- drugi prejemki.

(2) Vsi zneski v tej kolektivni pogodbi, ki se nanašajo na prejemke delavcev, so v bruto zneskih, razen če ni v tej kolektivni pogodbi določeno drugače.

(3) Delavcem, ki delajo z delovnim časom krajšim od polnega, pripada povračilo stroškov v zvezi z delom v celoti, drugi osebni prejemki pa v sorazmerju s časom prebitim na delu.

(4) Delavci prejmejo prejemke iz prvega odstavka tega člena v denarni obliki.

40. člen

Pisni obračun plače

(1) Vsakemu delavcu mora biti pri izplačilu plače vročen pisni obračun, ki mora vsebovati vse za pravilni obračun zahtevane podatke:

- tarifni in plačilni razred,
- osnovno plačo delavca,
- dodatke,
- plače za delovne uspešnosti,
- plačilo za poslovno uspešnost,
- nadomestila plače po posameznih vrstah,
- bruto plača,
- zneske prispevkov za socialno varnost,
- davke iz osebnih prejemkov,
- neto plača,
- povračila stroškov v zvezi z delom,
- dodatno pokojninsko zavarovanje,
- odtegljaji od plače,
- neto izplačilo.

(2) Delodajalec lahko na istem obračunskem listu obračuna tudi druge osebne prejemke.

(3) Delodajalec mora v navzočnosti delavca opraviti pregled pisnega obračuna plače in nadomestila ter obrazložiti vse okoliščine v zvezi z obračunom, če to zahteva delavec ali sindikalni zaupnik na delavčev pisni predlog.

PLAČE

41. člen

Plača

(1) Izhodiščna plača je plača za polni delovni čas, pričakovane rezultate dela in normalne pogoje dela.

(2) Izhodiščna plača po tarifnih razredih predstavlja najnižjo možno osnovno plačo delavca, dogovorjeno v pogodbi o zaposlitvi za povprečni mesečni fond delovnega časa 174 ur.

(3) Osnovna plača delavca je plača, ki ustreza vrednosti zahtevnosti delovnega mesta za poln delovni čas ob normalnih predvidenih delovnih pogojih in ob doseganju predvidenih rezultatov dela.

(4) Po prenehanju veljavnosti Zakona o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004–2005 se pogodbeni stranki dogovorita o načinu uskladitve osnovnih plač z veljavnostjo od 1. 1. 2006 dalje.

42. člen

Napredovanje delavca

Pogoje in postopek napredovanja delavca na delovnem mestu v višji plačilni razred ali na bolj zahtevno delovno mesto določi delodajalec z internim aktom.

43. člen

Plača za delovno uspešnost

(1) Osnove za določanje delovne uspešnosti so količina, kvaliteta, gospodarnost dela, inventivnost in inovativnost. Delovna uspešnost se meri oziroma ocenjuje individualno in skupinsko, po vnaprej dogovorjenih kriterijih, zapisanih v kolektivni pogodbi ali drugem aktu pri delodajalcu.

(2) Delovno uspešnost delavca ugotavlja in ocenjuje poslovodni organ, ki lahko to pooblastilo prenese na drugega delavca.

(3) Osnova za izračun plače za delovno uspešnost je osnovna plača delavca.

(4) Plača za delovno uspešnost pripada delavcu, ki presega pričakovane rezultate.

(5) Delavcu, ki ne dosega pričakovanih rezultatov se lahko osnovna plača zmanjša največ za 20%.

44. člen

Plačilo za poslovno uspešnost

Delodajalec in reprezentativni sindikat v podjetju se dogovorita o načinu izplačila plačila za poslovno uspešnost na podlagi doseženih rezultatov poslovanja glede na plan. Do tega plačila je upravičen delavec, ki je na dan izplačila v delovnem razmerju. Delavec je upravičen do sorazmernega dela plačila za poslovno uspešnost glede na njegovo prisotnost na delovnem mestu.

45. člen

Dodatek za delovno dobo

(1) Delavcu pripada dodatek za delovno dobo najmanj v višini 0,5% od osnovne plače za vsako izpolnjeno leto delovne dobe.

(2) Pri uveljavljanju pravice iz prejšnjega odstavka se v delovno dobo všttevajo izpolnjena leta delovne dobe, ki jih je delavec prebil na delu, ali v delovnem razmerju doma ali pri opravljanju samostojne dejavnosti, ki so ustrezno potrjena z vpisom v delovno knjižico. Dokupljena, beneficirana in posebne zavarovalne dobe ne štejejo kot dobe pri uveljavljanju dodatka za delovno dobo.

(3) V podjetniški kolektivni pogodbi se delodajalec in delavci dogovorijo še o dodatku na stalnost v podjetju.

46. člen

Drugi dodatki

(1) Delavcem pripadajo dodatki, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa in dodatki za posebne obremenitve pri delu, za neugodne vplive okolja in za nevarnost pri delu.

(2) Obračunavajo se za čas, ko je delavec delal v pogojih, zaradi katerih mu dodatek pripada.

(3) Osnova za izračun dodatkov je osnovna plača delavca za polni delovni čas oziroma ustrežna urna postavka.

Dodatki, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa

1. Za delo v delovnem času, ki je za delavce manj ugoden, pripadajo delavcem dodatki najmanj v naslednjem odstotku od osnove:

– izmensko delo v popoldanski in nočni izmeni oziroma turnusno delo	10%
– delo v deljenem delovnem času	
a) za prekinitev dela nad 1 uro	15%
b) za prekinitev dela nad 2 uri	20%
– dežurstvo na delovnem mestu	20%
– nočno delo	35%
– delo preko polnega delovnega časa	30%
– delo v nedeljo	50%
– delo na praznik in dela proste dneve po zakonu	50%
– delo s sezonskim značajem dela po aktu delodajalca	10%

2. Dodatki se med seboj ne izključujejo, razen dodatka za delo v nedeljo in dodatka za delo na praznik in dela proste dneve po zakonu.

Dodatki za posebne obremenitve pri delu, za neugodne vplive okolja, za nevarnost pri delu

V kolektivni pogodbi pri delodajalcu se določijo dodatki in višina dodatkov zaradi vpliva delovnega okolja, naporov in težjih delovnih pogojev, ki se občasno pojavljajo in niso sestavni del zahtevnosti del in se ne vračunavajo v osnovno plačo.

Ti dodatki se določijo kot:

a) dodatek za dela, pri katerih se uporabljajo posebna zaščitna sredstva v skladu s predpisi (kot so plinske maske, maske proti prahu, naprave za dovajanje svežega zraka in druga), se določijo v višini najmanj 4%;

b) dodatek za težko delo – pri umazanem delu in drugih težkih delih, pri katerih je delavec izpostavljen negativnim vplivom okolja, kot na primer: dim, saje, vroč pepel, prah, vlaga, visoke temperature, vibracije, delo s kompresorjem, posebno močen ropot ali posebno bleščeča umetna svetloba, delo v temnih prostorih ali z obremenilno barvno svetlobo, se določijo v višini najmanj 4%;

c) dodatek za nevarna dela, če je delavec izpostavljen posebnim nevarnostim (požar, vdor vode, eksplozija), se določijo v višini najmanj 6%.

47. člen

Nadomestila za čas pripravljenosti na domu

Za čas pripravljenosti na domu pripada delavcu nadomestilo po urah pripravljenosti v višini najmanj 10% od osnovne plače delavca.

NADOMESTILA PLAČE

48. člen

Nadomestila plače

(1) Delavcu pripada nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela v primerih:

- nezmožnosti delavca za delo zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom,
- nezmožnosti delavca za delo zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu,

- letnega dopusta delavca,
- z zakonom določenih praznikov in dela prostih dni,
- izobraževanja,
- osebnih okoliščin iz 26. člena te pogodbe.

V vseh navedenih primerih, razen v primeru prve alineje, pripada delavcu nadomestilo plače v višini njegove povprečne mesečne plače iz zadnjih treh mesecev oziroma iz obdobja dela v zadnjih treh mesecih. V primeru iz prve alineje pripada delavcu nadomestilo v višini 80% plače delavca v preteklem mesecu za polni delovni čas.

(2) Delavcu, ki ne more opravljati dela na svojem delovnem mestu:

a) zaradi višje sile (izpada električne energije) – pripada 70% nadomestilo plače, ki se obračuna na osnovi plače, ki bi jo prejel, če bi delal;

b) zaradi vzrokov, za katere je krivda na strani delodajalca (izpada električne energije zaradi slabega vzdrževanja, pomanjkanja surovin in repromaterialov, pomanjkanja naročil) – pripada 100% nadomestilo plače, ki bi jo prejel, če bi delal.

(3) Poleg tega pripada delavcu nadomestilo plače za čas stavke v višini 70% plače, ki bi jo prejel, če bi delal, vendar za največ 5 delovnih dni pod naslednjimi pogoji:

a) da delavci stavkajo zaradi kršitev te kolektivne pogodbe, podjetniške kolektivne pogodbe ali drugega akta podjetja glede plač, regresa ali imunitete sindikalnih zapornikov,

b) da je stavka organizirana v skladu z zakonom in po stavkovnih pravilih dejavnosti.

(4) V primeru vpoklica na delo na dan praznika ali dela prostega dne po zakonu, pripada delavcu poleg nadomestila plače za praznik tudi plačilo za opravljene ure z dodatkom za delo preko polnega delovnega časa in dodatkom za delo na praznik.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI

49. člen

Regres za letni dopust

(1) Delavcu pripada regres za letni dopust v enkratnem izplačilu.

(2) Regres za letni dopust se pri nelikvidnih delodajalcih lahko izplača do 1. oktobra tekočega leta. Družba ni likvidna, če iz poslovnih knjig izhaja, da začasno ni sposobna tekoče poravnati dolgove.

50. člen

Jubilejne nagrade

(1) Delavcu pripada jubilejna nagrada za skupno delovno dobo najmanj v višini:

– za 10 let delovne dobe	40%
– za 20 let delovne dobe	60%
– za 30 let delovne dobe	80%

povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece.

(2) Jubilejna nagrada se izplača v enem mesecu po dopolnitvi delovne dobe iz prejšnjega odstavka. Jubilejna nagrada se izplačuje tako, da vštevta skupno število let delovne dobe posameznega delavca in se izključuje z nagrado za stalnost pri zadnjem delodajalcu razen, če to ni v posamezni gospodarski družbi drugače urejeno.

(3) Jubilejna nagrada se lahko, če je tako dogovorjeno v podjetniški kolektivni pogodbi, izplača tudi za dosežen jubilej pri zadnjem delodajalcu in sicer v smislu nagrade za stalnost. Ta nagrada se lahko izplača v denarni ali tudi v drugi dogovorjeni obliki.

51. člen

Solidarnostne pomoči

(1) V primeru smrti delavca pripada družini delavca solidarnostna pomoč v višini 80% povprečne plače v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece.

(2) Delavcu pripada solidarnostna pomoč v višini 50% povprečne plače v Republike Slovenije za pretekle tri mesece in sicer v naslednjih primerih:

– smrt ožjega družinskega člana (zakonec, izvenzakonski partner, otroci – zakonski in izvenzakonski in posvojenici),

– elementarne nesreče ali požar,

– zaradi invalidnosti (II. ali III. kategorija),

– odsotnost zaradi bolezni nepretrgano nad 90 dni.

(3) Solidarnostno pomoč, ki pripada delavcu zaradi nezmožnosti za delo zaradi bolezni v nepretrganem trajanju nad 90 koledarskih dni, predlaga reprezentativen sindikat v organizaciji oziroma pri delodajalcu, po vnaprej določenih pravilih, ki se opredelijo v podjetniški kolektivni pogodbi ali drugem pisnem dogovoru med reprezentativnim sindikatom in delodajalcem. Ta solidarnostna pomoč pripada delavcu največ enkrat letno.

52. člen

Odpravnina ob upokojitvi

(1) Delavcu pripada ob upokojitvi odpravnina v višini najmanj dveh povprečnih mesečnih plač v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma v višini treh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodnejše, vendar največ do višine, ki jo določa Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

(2) Delavec ni upravičen do odpravnine, če je organizacija oziroma delodajalec zanj financiral dokup delovne dobe. Delavec je upravičen do plačila razlike, če je znesek za dokup delovne dobe nižji od zneska odpravnine.

(3) Ob upokojitvi se izplačilo odpravnine izvrši ob zadnji plači.

53. člen

Druge odpravnine

Odpravnine, ki jih določa zakon, se lahko izplačujejo v znesku, ki je višji od določenega mnogokratnika v zakonu.

POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM

54. člen

Prehrana med delom

(1) Delavcem se zagotovi povračilo stroškov za prehrano med delom za dneve prisotnosti na delu. Do povračila stroškov prehrane med delom so upravičeni tudi delavci, ki delajo najmanj s polovičnim delovnim časom, pripravniki, učenci in študentje na praksi in počitniškem delu.

(2) Če delavec dela nepretrgoma najmanj 4 ure preko polnega delovnega časa na dan, ali če opravlja 12-urni delavnik, pripada delavcu za ta dan dvakratni dnevni znesek.

55. člen

Prevoz na delo in z dela

(1) Delavci so opravičeni do povračila stroškov prevoza na delo in z dela za primere in v višinah, kot jih določa tarifna priloga.

(2) Kot kraj bivanja se upošteva kraj dejanskega bivanja.

56. člen

Službena potovanja

Za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju v Republiki Sloveniji in tujini, se šteje dnevnic (povračilo stroškov za prehrano), povračilo stroškov za prenočišče in povračilo stroškov za prevoz.

57. člen

Terenski dodatek

(1) Delavci so upravičeni do terenskega dodatka, če delajo izven kraja, kjer je sedež delodajalca in ko sta na terenu v breme delodajalca organizirana prehrana in prenočišče.

(2) Terenski dodatek in povračilo stroškov na službeni poti se med seboj izključujeta.

ODŠKODNINE

58. člen

Pavšalna odškodnina

Primeri škodnih dejanj in višina pavšalne odškodnine se lahko dogovorijo v podjetniški kolektivni pogodbi.

59. člen

Pogodbena kazen zaradi nezakonite odpovedi pogodbe o zaposlitvi

V primeru nezakonite odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je ugotovljena s pravnomočno odločbo, je delodajalec dolžan delavcu poleg plače, ki bi jo prejel, če bi delal, plačati pogodbeno kazen v znesku najmanj treh povprečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih dela, razen če v pogodbi o zaposlitvi ni drugače opredeljeno.

DRUGI PREJEMKI

60. člen

Inovacije

Inovacije se izplačujejo najmanj v višini in na način, ki ga določa Pravilnik o nagradah za inovacije, ustvarjene v delovnem razmerju (Uradni list RS, št. 31/98 in 14/99).

61. člen

Prejemki pripravnikov, učencev, vajencev in študentov na praksi

(1) Delavcu pripravniku pripadajo plača v višini 70% osnovne plače, določene za ustrezni tarifni razred ter povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi osebni prejemki.

(2) Učencem in študentom na praksi se za polni delovni čas obvezne prakse izplača plačilo najmanj v višini 15% povprečne plače v Republiki Sloveniji za pretekli mesec.

(3) Učenci, vajenci in študenti na praksi imajo pravico do vseh dodatkov za opravljeno delo.

(4) Učenci, vajenci in študentje imajo pravico do plačila tudi, če prejemajo štipendijo.

(5) Vajencem pripadajo izplačila skladno z zakonom in učno pogodbo.

62. člen

Prejemki mentorjev

Delavcu mentorju pripravnika, mentorju praktičnega pouka in mentorju usposabljanja brezposelnih oseb pri delodajalcu pripada dodatek za mentorstvo. Višino in pogoje izplačila določi delodajalec.

OBLIGACIJSKI DEL

PRAVICE IN OBVEZNOSTI STRANK IN NAČIN
REŠEVANJA SPOROV

63. člen

Pozitivna izvedbena dolžnost

Stranke kolektivne pogodbe si morajo z vsemi sredstvi, ki so jim na voljo, prizadevati za pravilno izvrševanje te kolektivne pogodbe in spoštovanje njenih določb.

64. člen

Negativna izvedbena dolžnost

Stranke so dolžne opustiti vsako dejanje, ki bi nasprotovalo izvrševanju te kolektivne pogodbe.

65. člen

Reševanje kolektivnih sporov

(1) Spore med strankama kolektivne pogodbe, ki jih ni mogoče rešiti z medsebojnimi pogajanjmi, rešujeta Komisija za pomirjanje oziroma arbitražna.

(2) Šteje se, da gre za spor med strankami, če se ne sporazumejo o sklenitvi nove kolektivne pogodbe, spremembi oziroma dopolnitvi kolektivne pogodbe oziroma o drugih ukrepih za reševanje spornih primerov.

(3) Postopek pomirjanja se začne s predlogom, najkasneje v roku 30 dni od nastanka sporov, odkar je stranka zanje zvedela. Predlagatelj pomirjanja v predlogu navede vsebino spornega razmerja in imenuje dva člana v komisijo za pomirjanje. Druga stranka odgovori na predlog in imenuje dva člana v komisijo za pomirjanje v nadaljnjih 30 dneh. Člani komisije sporazumno imenujejo predsednika komisije kot petega člana iz vrst uglednih znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev. V primeru, da druga stranka ne odgovori na predlog, ne imenuje članov v komisijo za pomirjanje, če člani komisije ne imenujejo predsednika komisije za pomirjanje ali v primeru, da stranki kolektivne pogodbe ne sprejmeta predloga za rešitev spora komisije za pomirjanje, se postopek ustavi.

(4) Sporazum, ki je dosežen v postopku pomirjanja, mora biti v pisni obliki.

(5) V primeru ustavitve postopka pomirjanja, lahko katerakoli stranka sproži postopek pred arbitražo, v roku 30 dni od dneva ustavitve postopka pomirjanja.

(6) Arbitražna odloča v sestavi tričlanskega senata. Po enega člana in njegovega namestnika določita pogodbeni stranki. Pogodbeni stranki sporazumno določita predsednika in njegovega namestnika iz vrst priznanih strokovnjakov s področja delovnega prava.

(7) Glede rokov se v postopku pred arbitražo smiselno uporabljajo določbe o rokih, ki veljajo za postopek pomirjanja.

(8) Sporazum strank v postopku pomirjanja in odločitev arbitraže se sporoči organu, pristojnemu za registracijo kolektivnih pogodb in objavi.

66. člen

Sklenitev nove kolektivne pogodbe

(1) Postopek za sklenitev nove kolektivne pogodbe se začne na pisni predlog ene od strank vsaj šest mesecev pred prenehanjem veljavnosti kolektivne pogodbe.

(2) Pisni predlog mora vsebovati tudi predlog nove kolektivne pogodbe.

(3) Nasprotna stranka se je do pisnega predloga dolžna opredeliti v roku 30 dni. Če druga stranka ne sprejme pobude za sklenitev nove kolektivne pogodbe oziroma se do nje v danem roku ne opredeli, se s tem postopek za sklenitev nove kolektivne pogodbe ustavi.

(4) Če druga stranka sprejme predlog za sklenitev kolektivne pogodbe oziroma se do njega opredeli v danem ji roku, stranka predlagateljica v roku tridesetih dni od prejema opredelitve nasprotne stranke, razpiše pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe.

PRAVICE IN OBVEZNOSTI STRANK

67. člen

Sprememba in dopolnitev kolektivne pogodbe

(1) Vsaka pogodbeni stranka lahko kadarkoli predlaga spremembo oziroma dopolnitev kolektivne pogodbe.

(2) Pogodbeni stranka, ki želi spremembo oziroma dopolnitev kolektivne pogodbe, predloži drugi stranki svojo obzloženo zahtevo v pisni obliki s priporočenim pismom.

(3) Druga stranka se je dolžna do predloga opredeliti v 30 dneh.

(4) Če nasprotna stranka ne sprejme predloga za spremembo ali dopolnitev kolektivne pogodbe oziroma se do predloga ne opredeli v 30 dneh, stranka predlagateljica začne postopek za pomirjanje.

68. člen

Komisija za razlago kolektivne pogodbe

(1) Stranki kolektivne pogodbe imenujeta petčlansko komisijo za razlago kolektivne pogodbe, v katero imenuje vsaka po dva člana, petega člana, ki je tudi njen predsednik, pa imenujeta sporazumno. Za člane in predsednika komisije se imenujejo tudi namestniki.

(2) Komisija za razlago sprejema razlage in priporočila. Razlage stranki kolektivne pogodbe objavita na enak način, kot je bila objavljena kolektivna pogodba.

(3) Razlage komisije pomenijo obvezen način uporabe določb kolektivne pogodbe za delodajalca in delavca ter obvezno podlago za odločanje v sporih o pravicah delavcev in obveznostih delodajalcev, ki izvirajo iz te pogodbe.

(4) Priporočilo je strokovni predlog strankama kolektivne pogodbe za ureditev določenega vprašanja.

(5) Razlage komisije za razlago te kolektivne pogodbe pomenijo obvezen način uporabe določb tudi v kolektivnih pogodbah podjetij, kadar gre za razlago določb, ki so v kolektivnih pogodbah podjetij enake kot določbe te kolektivne pogodbe.

(6) Na enak način se lahko oblikujejo in delujejo komisije za razlago kolektivnih pogodb podjetij.

69. člen

Odpoved kolektivne pogodbe

(1) Kolektivna pogodba se po 31. 12. 2006 lahko odpove kadarkoli, s šest mesečnim odpovednim rokom.

(2) Pogodbeni stranka o odpovedi obvesti drugo pogodbeno stranko s priporočenim pismom.

(3) Odpoved te pogodbe se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(4) Po prenehanju veljavnosti kolektivne pogodbe se do sklenitve nove, vendar najdalj 6 mesecev, uporabljajo določbe te kolektivne pogodbe.

70. člen

Stroški za objavo

Stroške za objavo kolektivne pogodbe, sprememb, dopolnitev in razlag te pogodbe pokrivajo pogajalski partnerji po dogovoru.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

71. člen

Rok za uskladitev aktov

Podjetja so dolžna uskladiti svoje podjetniške kolektivne pogodbe ali akte z določili te pogodbe v treh mesecih od njene uveljavitve.

72. člen

Veljavnost kolektivne pogodbe

Z dnem, ko začne veljati ta kolektivna pogodba, preneha veljati kolektivna pogodba za gospodarske javne službe na področju komunalnih dejavnosti in vodnega gospodarstva (Uradni list št. RS, št. 50/94).

73. člen

Neposredna uporaba določil splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti

Stranke te kolektivne pogodbe so sporazumne, da se za določila, ki niso posebej zajeta v tej kolektivni pogodbi, neposredno uporabljajo določila veljavne splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti.

Ljubljana, dne 29. julija 2004.

Podpisniki delodajalcev:

GZS Združenje
za varstvo okolja Slovenije
Marijan Jedovnicki l. r.

Združenje
delodajalcev Slovenije:
mag. Stojan Binder l. r.

Podpisniki delojemalcev:

Sindikata komunale,
varovanja in poslovanja
z nepremičninami Slovenije
Dragica Andlovič l. r.

Republiški odbor sindikata
komunalne dejavnosti
Karel Hrvatič l. r.

KNSS – Neodvisnost
Vladimir Klobas l. r.

Ta kolektivna pogodba je bila s sklepom o registraciji kolektivne pogodbe, ki ga je izdalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve vpisana v register kolektivnih pogodb z datumom 4. 8. 2004 pod zap. št. 65 in št. spisa 02047/00-001/2004-002.

TARIFNA PRILOGA

1. Izhodiščne plače

Izhodiščne plače po tarifnih razredih za avgust 2004 in dalje znašajo:

Tarifni razred	RR	Izhodiščna plača
I.	1,00	80.911
II.	1,10	89.002
III.	1,23	99.521
IV.	1,46	118.130
V.	1,60	129.458
VI/0	2,16	174.768
VI/1	2,40	194.168
VII/0	2,70	218.461
VII/1	3,00	242.733
VIII.	3,50	283.190
IX.	4,20	339.827

Izhodiščne plače so določene za povprečni mesečni delovni čas, preračunan iz letnega delovnega časa, ki znaša 174 ur mesečno.

Delodajalci, ki na dan uveljavitve te pogodbe uporabljajo višje izhodiščne plače, le-teh ne morejo znižati. V tem primeru se izhodiščne plače povečujejo v skladu z določili podjetniške kolektivne pogodbe ali drugega akta podjetja.

2. Dodatek po ZIDPPZS

V skladu z Zakonom o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju za obdobje 2004–2005 (Uradni list RS, št. 70/04) se plača zaposlenega po tej kolektivni pogodbi za avgust 2004 in dalje poveča za dodatek v višini 7.210 SIT.

3. Regres za letni dopust

Delavcu pripada regres za letni dopust v višini zgornjega zneska določenega z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

4. Povračila stroškov v zvezi z delom

a) Prehrana

Dnevni znesek prehrane se izračuna na osnovi zgornjega zneska, določenega z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

b) Prevoz na delo in z dela

Delavec je upravičen do povračila dejanskih stroškov javnega prevoza na delo in iz dela po ceni dnevne vozovnice za dneve prisotnosti na delu.

V primeru, da ni javnega prevoza za redni prihod na delo, delavcu pripada povračilo stroškov v višini zgornjega zneska, ki ga določa Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

V primeru izrednega prihoda na delo z lastnim prevoznim sredstvom delavcu pripada povračilo stroškov v višini zgornjega zneska kilometrine za primer službenega potovanja v RS, določene z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

c) Službena potovanja

Delavcu se v primeru službenega potovanja v Republiki Sloveniji povrnejo dejanski stroški v skladu z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

Delavcu se v primeru službenega potovanja v tujino povrnejo dejanski stroški v skladu z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino.

d) Terenski dodatek

Terenski dodatek pripada delavcem najmanj v višini, ki je določena z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

5. Veljavnost tarifne priloge

Tarifna priloga začne veljati z dnem sklenitve, uporablja pa se od 1. 8. 2004 dalje. Tarifna priloga velja do 31. 12. 2004. Pogodbene stranke do 31. 12. 2004 dogovorijo vsebino tarifne priloge za leto 2005.

4206. Aneks h kolektivni pogodbi za poštne in kurirske dejavnosti

V skladu z 61. členom Kolektivne pogodbe za poštne in kurirske dejavnosti (Uradni list RS, št. 50/03) in na podlagi Dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju za obdobje 2004–2005 (Uradni list RS, št. 55/04) sklepajo:

Združenje delodajalcev Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za promet in zveze kot predstavnik delodajalcev ter

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije kot predstavnik delojemalcev

**ANEKS H KOLEKTIVNI POGODBI
za poštne in kurirske dejavnosti**

1. člen

V Kolektivni pogodbi za poštne in kurirske dejavnosti (Uradni list RS, št. 50/03) se za 14. členom doda nov 14.a člen, ki se glasi:

14.a člen

(Disciplinske sankcije)

(1) Disciplinsko odgovornemu delavcu lahko delodajalec izreče naslednje disciplinske sankcije:

- opomin,
- denarno kazen.

(2) Denarno kazen delodajalec lahko izreče največ v višini do 15% povprečne plače odgovornega delavca, izplačane za pretekli tri mesece pred kršitvijo pogodbenih ali drugih obveznosti iz delovnega razmerja. Denarna kazen sme trajati največ do šest mesecev.

(3) Sklep o disciplinski odgovornosti z izrečeno denarno kaznijo je izvršilni naslov in se izvrši najkasneje v 30 dneh po vročitvi sklepa delavcu.

2. člen

Za 70. členom se dodajo novi 70.a do 70.c členi, ki se glasijo:

70. a člen

(enotni usklajevalni znesek)

V skladu z dogovorom o politiki plač v zasebnem sektorju za obdobje 2004–2005 se določi enotni usklajevalni znesek v višini 8.404 SIT bruto, ki se aplicira na bruto plačo vsakega zaposlenega po kolektivni pogodbi.

70.b člen

(1) Usklajevalni znesek iz 70.a člena se obračunava kot poseben dodatek k plači za mesec avgust 2004.

(2) Če so se plače v letu 2004 pri delodajalcu do navedenega datuma že povečale, se ob izplačilu plač za mesec avgust 2004 izplača le razlika do enotnega usklajevalnega zneska.

(3) Dodatek se izplačuje vse dokler se ne vključi v sistem plač v kolektivni pogodbi za poštne in kurirske dejavnosti.

70. c člen

Podpisniki kolektivne pogodbe za poštne in kurirske dejavnosti bomo določili usklajevalni znesek za leto 2005 najkasneje do konca meseca marca leta 2005.

3. člen

Ta aneks začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja od 1. avgusta 2004 dalje.

Ljubljana, dne 19. julija 2004.

Podpisniki:

Predstavnik delojemalcev:

ZSSS-Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije
Generalna sekretarka
Cvetka Gliha l. r.

Predstavnik delodajalcev:

Združenje delodajalcev Slovenije
Predsednik Združenja delodajalcev Slovenije
mag. Stojan Binder l. r.

Gospodarska zbornica Slovenije
Združenje za promet in zveze
Predsednik Upravnega odbora
Zdenko Pavček l. r.

Ta aneks h kolektivni pogodbi je bil s sklepom o registraciji aneksa h kolektivni pogodbi, ki ga je izdalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve vpisan v register kolektivnih pogodb z datumom 3. 8. 2004 pod zap. št. 63/2 in št. spisa 104-01-001/03-004.

4207. Aneks h kolektivni pogodbi za cestni potniški promet Slovenije

Podpisniki kolektivne pogodbe za cestni potniški promet Slovenije, v skladu z določili Dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju za obdobje 2004–2005 sklepamo

**ANEKS H KOLEKTIVNI POGODBI
za cestni potniški promet Slovenije**

(Uradni list RS, št. 32/98)

1. člen

V skladu z dogovorom o politiki plač v zasebnem sektorju za obdobje 2004–2005 se določi enotni usklajevalni znesek v višini 6.100 SIT bruto, ki se aplicira na bruto plačo vsakega zaposlenega po kolektivni pogodbi.

2. člen

Usklajevalni znesek iz 1. člena tega aneksa se obračunava kot poseben dodatek k plači za mesec avgust 2004.

Dodatek se izplačuje vse dokler se ne vključi v sistem plač v kolektivni pogodbi za cestni potniški promet Slovenije.

3. člen

Podpisniki kolektivne pogodbe za cestni potniški promet bomo določili usklajevalni znesek za leto 2005 najkasneje do konca meseca marca leta 2005.

4. člen

Ta aneks začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS in se uporablja od 1. 8. 2004 dalje.

V primeru spora se uporabljajo določila kolektivne pogodbe dejavnosti.

Ljubljana, dne 19. julija 2004.

Podpisniki:

Predstavnik delojemalcev:

ZSSS-Sindikata delavcev prometa in
zveze Slovenije
Generalna sekretarka
Cvetka Gliha l. r.

Predstavnik delodajalcev:

Združenje delodajalcev Slovenije
Predsednik združenja
delodajalcev Slovenije
mag. Stojan Binder l. r.

Gospodarska zbornica Slovenije
Združenje za promet in zveze
Predsednik Upravnega odbora
Zdenko Pavček l. r.

Ta aneks h kolektivni pogodbi je bil je bil s sklepom o registraciji aneksa h kolektivni pogodbi, ki ga je izdalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve vpisan v register kolektivnih pogodb z datumom 3. 8. 2004 pod zap. št. 55/2 in št. spisa 121-03-001/95-007.

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

4203. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo) 11405

MINISTRSTVA

4204. Pravilnik o določitvi vrednosti točke za ugotovitev vrednosti stanovanja 11427

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

4205. Kolektivna pogodba komunalnih dejavnosti 11427
4206. Aneks h kolektivni pogodbi za poštne in kurirske dejavnosti 11439
4207. Aneks h kolektivni pogodbi za cestni potniški promet Slovenije 11439

